

TIGHT BINDING

UNIVERSAL
LIBRARY

OU_200827

UNIVERSAL
LIBRARY

OSMANIA UNIVERSITY LIBRARY

Call No. 1581.6
S 532   Accession No. K 4990
Author శివకుమార్ - ఆ-స.
Title శ్రీలంక - చరిత్ర - 1953

This book should be returned on or before the date
last marked below.

ತಳುಕಿನ ವೆಂಕಣ್ಣಯ್ಯನವರ ಸ್ಮಾರಕ ಗ್ರಂಥನಾಡಿ.

ಬೆಲುವು-ಒಲವು

ಜಿ. ಎಸ್. ತಿವರುದ್ರಪ್ಪ ಎಂ ಎ.

ಪ್ರಕಾಶಕರು

ತಳುಕಿನ ವೆಂಕಣ್ಣಯ್ಯನವರ ಸ್ಮಾರಕಗ್ರಂಥಮಾಲೆ

ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿಪುರಂ
ಮೈಸೂರು

ಪ್ರಥಮ ಮುದ್ರಣ
೧೯೫೩

ಸಾಧಾರಣ ಪ್ರತಿ ೧-೦-೦]

[ಕೃತಿಯೆಲೆ ಪ್ರತಿ ೨-೦-೦

ಎಲ್ಲ ಹಕ್ಕುಗಲೂ ಗ್ರಂಥಕರ್ತರಿಗೆ ಸೇರಿವೆ

ಸಂಪಾದಕರು ಮತ್ತು ಪ್ರಕಾಶಕರು
ತ. ಸು. ಶಾಢುರಾಯ ಎಂ.ಎ.

ಮುದ್ರಕರು
ಎಲ್ವೆಟ್ ಮುದ್ರಣಾಲಯ , ಮೈಸೂರು.

ಅರಿಕೆ

ಗೆಳೆಯ ಶ್ರೀ ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪನವರ ಈ ಎರಡನೆಯ ಕವನ ಸಂಗ್ರಹ “ಚೆಲುವು-ಒಲವು”ನ್ನು ಕನ್ನಡ ವಾಚಕವೃಂದಕ್ಕೆ ಕಾಣಿಕೆಯಾಗಿ ಅರ್ಪಿಸುವ ಸದವಕಾಶ ದೊರೆತುದಕ್ಕಾಗಿ ನನಗೆ ತುಂಬ ಸಂತೋಷವಾಗಿದೆ. ಪ್ರಕೃತಿ ಸಾನ್ನಿಧ್ಯದಲ್ಲಿ ನಿಂತು ‘ಸಾಮಗಾನ’ವನ್ನು ಹಾಡಿದ ಕವಿಚೇತನ ಇಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ವಿಶಾಲ ಜಗತ್ತಿನ, ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಅದರ ಚೆಲುವು ಒಲವುಗಳನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸ ತೊಡಗಿದೆ. ಮಹೋನ್ನತ ವ್ಯಕ್ತವೊಂದು ಅಂಬರದಲ್ಲಿ ಅರಳುವ ಮುನ್ನ ಭೂಮಿಯಮೇಲೆ ನಾಟಿ ನಿಲ್ಲಬೇಕು; ಹತ್ತಾರು ಕಡಿ ಬಿಳಲು ಬಿಡಬೇಕು, ನೂರಾರು ಕಡಿ ಬೇರುಗಳನ್ನು ಹರಡಿ ಆಹಾರವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಬೇಕು. ಶ್ರೀ ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪನವರ ಕವಿಚೇತನ ಅಂತಹ ಪ್ರಗತಿ ಪಥದಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು.

ಈ ಮುದ್ದಾದ ಕವನ ಸಂಗ್ರಹವನ್ನು ನಮ್ಮ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಲು, ಅನುಮತಿಯಿತ್ತು ಕವಿ ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪನವರಿಗೂ, ವಿಚಾರ ಪೂರ್ಣವಾದ ರಸವಿಮರ್ಶಾರೂಪದ ಮುನ್ನುಡಿಯೊಂದರಿಂದ ಗ್ರಂಥದ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿರುವ ಕವಿವರ್ಯ ಪು. ತಿ. ನ. ರವರಿಗೂ ಕೃತಜ್ಞತಾ ಪೂರ್ವಕವಾದ ವಂದನೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅತ್ಯಲ್ಪ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅಂದವಾಗಿ ತಪ್ಪಿಲ್ಲದಂತೆ ಮುದ್ರಿಸಲು ಸಹಾಯಕರಾದ ಎಲ್ವೆಟ್ ಮುದ್ರಣಾಲಯದವರನ್ನು ಹೈತ್ಸೂರ್ವಕವಾಗಿ ಅಭಿನಂದಿಸುತ್ತೇನೆ.

ವಿಜಯಸಂ||
ವಿನಾಯಕ ಚತುರ್ಥಿ
ಮೈಸೂರು.

ತ. ಸು. ಶಾಮರಾಯ
ಸಂಪಾದಕ

ನನ್ನ ಬಿನ್ನವ

‘ಸಾಮಗಾನ’ದ ನಂತರ ಈ ನನ್ನ ‘ಜಿಲುಪು-ಒಲವು’ ಸಹೃದಯರ ಮುಂದೆ ಬರುತ್ತಿರುವುದು ನನಗೇ ಸೋಜಿಗ! ನನ್ನ ಪಾಲಿಗೆ ದೊರೆತ ಈ ಅನಿರೀಕ್ಷಿತಾನಂದಕ್ಕೆ ಕಾರಣರಾದವರು ನನ್ನ ಪ್ರಿಯ ಗುರುಗಳಾದ ಶ್ರೀ ತ. ಸು. ಶಾಮರಾಯರು. ಅವರ ನಿರಂತರ ವಾತ್ಸಲ್ಯದ ನೆಳಲಿನ ಆಸರೆ, ಮತ್ತು ನನ್ನ ಒಲವಿನ ಗೆಳೆಯರ ಸ್ನೇಹ ಮಂದಾನಿಲದ ಆರೈಕೆ, ಇವು ನನ್ನ ಬಿರುಬಿಸಿಲಿನ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಈ ಕವನಗಳು ಬಹುಶಃ ಬೆಳಕಿಗೆ ಬರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲವೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಇದರ ಯಶಸ್ಸೆಲ್ಲಾ ಅವರಿಗೆ ಸಲ್ಲಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ ಉಸಿರೆಲ್ಲ ಅವರದು; ಹೆಸರು ಮಾತ್ರ ನನ್ನದು!

ಅವ್ಯಾಜ ಪ್ರೇಮದ ಮೂರ್ತಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ಪು. ತಿ. ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯರು ಬೋಧಪ್ರದವಾದ ಮುನ್ನುಡಿಯನ್ನು ಬರೆದು ಹರಸಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಅವರಿಗೆ ಕೃತಜ್ಞ. ಈ ಪುಸ್ತಕದ ಪ್ರಕಾಶನಕ್ಕೆ ನಾನಾ ಬಗೆಯಲ್ಲಿ ನೆರವಾದ ಸ್ನೇಹ ಜೀವಿಗಳನ್ನು ಮೌನವಾಗಿ ಸ್ಮರಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಮೈಸೂರು;

. ಎಸ್. ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪ.

೧೨—೯—೧೯೫೩.

ಸೂಚನೆ:— ಈ ಪುಸ್ತಕದ ಮೊದಲ ಕವನದ ೧೧ ನೆ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ “ಮುಗುಯೆದೆಯಿಂ” ಎಂಬುದನ್ನು ‘ಮುಗುದೆದೆದೆಯಿಂ’ ಎಂದೂ ‘ಜಡೆ’ ಎಂಬ ಕವನದ ೮ ನೆಯ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ‘ಹೆಣೆಡ’ ಎಂಬುದನ್ನು ‘ಹೆಣೆಡ’ ಎಂದೂ ತಿದ್ದಿಕೊಂಡು ಓದಬೇಕಾಗಿ ಕೋರಿಕೆ.

ಮುನ್ನುಡಿ

ಶ್ರೀಮಾನ್ ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪನವರ ಕವನಗಳು ತಮ್ಮ ಬಾಹ್ಯ ಸೌಂದರ್ಯ ದಿಂದಲೂ ಬಗೆಯ ಕಾಂತಿಯಿಂದಲೂ ಸಹೃದಯರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಸೆಳೆದು ಈ ತರುಣ ಕವಿಗಳಿಗೆ ಯಶಸ್ಸನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ತಂದಿವೆ. ಈ ಕವನ ಸಂಗ್ರಹ ದಿಂವ ಈ ಯಶಸ್ಸು ವೃದ್ಧಿಯಾಗುತ್ತದೆಂಬ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ಕವನಗಳ ಸೊಗಸು ಅಂಥದು; ಅವನ್ನು ಪಡೆದ ಮನಸ್ಸು ಸುಸಂಸ್ಕೃತವಾದದ್ದು, ಕೋಮಲವಾದದ್ದು, ಪರಿಸರಸಂವೇದಿಯಾದದ್ದು ಮತ್ತು ರಸವನ್ನು ವಿಷಯಗಳ ಮುಖೇನ ಎತ್ತಿಕೊಡುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವುಳ್ಳದ್ದು. ಈ ಸಂಗ್ರಹದಲ್ಲಿನ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳು ನನ್ನ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಹಿಡಿದಿಟ್ಟ ರೀತಿಗೆ ನಾನು ಬೆರಗುಗೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಅವು 'ರಸ'ದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಆಲೋಚನಾ ತರಂಗಗಳನ್ನು ಎಬ್ಬಿಸಿವೆ.

ಈ 'ರಸ'ವೆನ್ನು ವುದೇನು? ಇದೊಂದು ಮನಃಸ್ಥಿತಿ. ಮನಸ್ಸನ್ನು ಒಂದು ತೆರದ ಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯಕ್ಕೆ ತರುವುದು, ಆ ಹದದಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು, ಅದರ ಆಳ ವಿಷ್ಣುರಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು-ಇದು ಅಷ್ಟು ಸುಲಭವಾದ ಕೆಲಸವಲ್ಲ. ಅದೊಂದು ಬ್ರಹ್ಮವಿದ್ಯೆ. ಏಕೆಂದರೆ: 'ಅಸಂಶಯಂ ಮಹಾಬಾಹೋ, ಮನೋ ದುರ್ನಿಗ್ರಹಂ ಚಲಂ' ಎಂಬ ಗೀತಾ ಮಹಾವಾಕ್ಯ ಸತ್ಯ. ಅದು ನಿಂತೆಡೆ ನಿಲ್ಲದು; ಅದರ ಸಂಘಟನೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟ. ನೀರಿಲ್ಲದೆ ಹೇಗೆ ಜೀವ ಬಾಳಲಾ ರದೋ ಹಾಗೆಯೇ ಮನಸ್ಸಿಲ್ಲದೆ ಆತ್ಮ ಬದುಕಿ ಬಾಳಲಾರದು. ಒಂದು ಲಭ್ಯ ವಾಗುವಷ್ಟೂ ಇನ್ನೊಂದರ ಸಮೃದ್ಧಿ ಹೆಚ್ಚುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಚಲಿಸುವ ಮನಸ್ಸಿನ ಚಲನವನ್ನು ಪಳಗಿಸಿ ಸ್ತಿಮಿತಕ್ಕೆ ತಂದು ಮಡುಗಟ್ಟುವಂತೆ ನಿಲ್ಲಿಸುವ ಕುಶಲಿಯನ್ನು ಮನುಷ್ಯವರ್ಗವೇ ಆದರಿಸುತ್ತದೆ. ಇಂಥ ಕುಶಲ ಶಿಲ್ಪಿಗಳ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವನು ಕವಿ. ಅವನ ಕಾವ್ಯದಿಂದ ನಾವು ಬಯಸುವುದು ಆತ ನಮ್ಮ ಚಲ ಮನಸ್ಸಿನ ಚಲನವನ್ನು ಭಾವಗಳಿಂದ ಪಳಗಿಸಿ ರಸದಲ್ಲಿ ಸ್ತಿಮಿತ ಗೊಳಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು. ಆ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವುಳ್ಳವನ ಕಲೆ, ರತ್ನ ಬೆಳಕನ್ನು ಹೇಗೋ ಹಾಗಿ, ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಸೆರೆಹಿಡಿಯುತ್ತದೆ- ಅಂದರೆ ನಮ್ಮ ಮನ

ಸ್ವನ್ನು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ನಮ್ಮದನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸನ್ನು ನಮಗೆ ತಂದೊಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಕವಿ ಹುಡುಕುವ ವಿಷಯ ತಂತ್ರಗಳೇ ಆತನ ಕಾವ್ಯ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪನವರ ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಉದಾಹರಣೆಗೆ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡು ಈ ಜಿಜ್ಞಾಸೆಯನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಮುಂದುವರಿಸಬಹುದು.

“ನೋಡು ಇದೊ ಇಲ್ಲರಳಿ ನಗುತಿದೆ
 ಏಳು ಸುತ್ತಿನ ಮಲ್ಲಿಗೆ
 ಇಷ್ಟು ಹಚ್ಚನೆ ಹಸುರ ಗಿಡದಿಂ—
 ದೆಂತು ಮೂಡಿತು ಬೆಳ್ಳಗೆ!”

ಮುಕ್ತಕದಂಥ ಮಾತು. ಈ ಕವನದಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಪದ್ಯಗಳಿಲ್ಲದೆ ಇದೊಂದೇ ಇದ್ದರೂ ಈ ನಾಲ್ಕು ಸಾಲುಗಳು ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸನ್ನು ತಡೆದಿಡುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಕ್ಕೆ ಕುಂದು ಬರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಮಿಕ್ಕ ಸಾಲುಗಳಿಂದ ಈ ಆಶ್ಚರ್ಯಭಾವಕ್ಕೆ ಅಷ್ಟು ವೋಷಣೆ ದೊರೆತಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಈವ್ಯಂಗ್ಯಾರ್ಥವನ್ನು ವಾಚ್ಯಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿಸಲು ಹವಣಿಸಿ ಆ ಉಪಮೆಗಳೂ ತಮ್ಮ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿರುವಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಈಗ ‘ಅಲೆಗಳು’ ಎಂಬ ಪದ್ಯವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ. ಎಷ್ಟು ಸುಂದರವಾದ ಕವನ. “ಕೆರೆಯ ಮನಸು ದಡಕೆ ನುಡಿನ ತುಂಬೊಲವಿನ ನುಡಿಗಳೇ” ಎನ್ನುವಂಥ ಸಂಭೋಧನೆಗಳು ಎಷ್ಟು ರಮ್ಯವಾಗಿವೆ! ಆದರೆ ಈ ಕವನದಲ್ಲಿ ಕೊನೆಯ ಏಳು ಸಾಲುಗಳೂ ಮತ್ತು “ಆದರಯ್ಯೋ ಕಲ್ಲದಡದ ಎದೆಗೆ ಬರಿದೆ ಬಡಿವಿರಿ” ಎಂಬ ಕನಿಕರದ ಭಾವವನ್ನು ವಾಚ್ಯಕ್ಕೆಳಿಸುವ ಸಾಲುಗಳೂ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಈ ಕವನ ಎಷ್ಟೊಂದು ಶಕ್ತವಾಗುತ್ತಿತ್ತು! ಹೀಗೆ ಒಂದು ಸಾಲನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡರೆ ರಮ್ಯಚರವಾಗುವ ಮತ್ತೊಂದು ಪದ್ಯ “ಸುಂಟಿರ ಗಾಳಿ” ಎಂಬ ಪದ್ಯ. “ಗಾಂಧೀಜಿಯ ವ್ಯಕ್ತಿಯೆಲಿ ಮೇಲೆದ್ದಾ ಜನತೆಯೊಲು” ಎಂಬಲ್ಲಿ ಆ ಪದ್ಯಕ್ಕೆ ಪದ್ಯವೇ ಧ್ವನಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಭಾವ ವಾಚ್ಯವಾಗಿ ಅದರ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಕುಂಠಿಸುತ್ತದೆ. ಇಂಥ ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಕವಿಗೆ ‘ಎಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಭಾವವನ್ನು ಸಹೃದಯರು ಗ್ರಹಿಸುವುದಿಲ್ಲವೋ’ ಎಂಬ ಆತಂಕ ಕಾವ್ಯಸಮಾಧಿಗೆ ಅಡ್ಡಬಂದು ಆ ಸಮಾಧಿಯನ್ನು ತುಸು ಚಲಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಿದೆ ಎನ್ನಬಹುದು. ಇನ್ನು “ಕ್ರಾಂತಿಕಾರ” ಎಂಬ ಮತ್ತೊಂದು ಮನೋಹರವಾದ ಪದ್ಯ

ವನ್ನು ನೋಡೋಣ. ಅಲ್ಲಿ ಈ ಆತಂಕದ ಸುಳಿವಿಲ್ಲ. ಆ ಪದ್ಯದ ಸಮಗ್ರ ಭಾವ ಯಾವ ಒಂದು ಸಾಲಿನಲ್ಲೂ ಮಡುಗಟ್ಟಿ ನಿಲ್ಲದೆ, ಸಾಲು ಸಾಲಿನಿಂದಲೂ ಭಾವ ಪ್ರವಾಹಗಳನ್ನು ಕೊಂಡು, ಸಮಗ್ರ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಡುಗಟ್ಟಿ ನಿಂತಿದೆ. ಸುಂದರವಾಗಿ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವನ್ನು ಬೇಡುವ ಪಂಕ್ತಿಗಳಿಗೂ ಇಲ್ಲಿ ಕೊರತೆಯಿಲ್ಲ.

‘ಅದೊಬಂದ ಇವನೊಂದು ಕಿರಿಯ ಬಿರುಗಾಳಿ
ಮನೆಯ ಒಳಗೂ ಹೊರಗೂ ಇವನದೇ ದಾಳಿ’

ಎಂದು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ

“ಹೊಳೆವೆಳೆಯ ಕಂಗಳಲಿ ಬೆಳುದಿಂಗಳನು ತುಂಬಿ
ತಂದು ಮನೆಯಂಗಳಕೆ ಸುರಿವ ಧೀರ”

* * *

“ಚಂಡು ಪೆರಮನ ಅಳಿಯ” (ಈ ಅರ್ಥಸಾಲು ನನಗೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಪುಲಕವನ್ನು ತಂದಿತು)

* * *

“ಇವ ಮಾಯಕಾರ
ಎರಡು ಬಾಳನು ಬೆಸೆದ ಸೂತ್ರಧಾರ”

ಎಂಬಲ್ಲಿಗೆ ಮುಗಿಯುವ ಈ ಬಂಧುರ ಕವನ ತನ್ನ ಪಂಕ್ತಿ ಪಂಕ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ತರುವ ಸುಖ ಒಂದು ತೆರದ್ದು; ವಿಶ್ರಮಿಸಿದ ಮೇಲೆ ತರುವ ಸುಖ ಮತ್ತೊಂದು ತೆರದ್ದು. ಈ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ‘ಸಂಘಾತ’ ವೆಂಬ ಅಮೋಘವಾದ ಗುಣವಿದೆ. “ಕಟ್ಟಿ ಗೆಯಮೇಲೆ ಕಟ್ಟಿ ಗೆಯನ್ನಿಟ್ಟರೆ ಹೇಗೆ ಪೆಟ್ಟಿ ಗೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲವೋ” ಹಾಗೆಯೇ ಭಾವದ ಮೇಲೆ ಭಾವಗಳನ್ನು ಪೇರಿಸಿದರೂ ರಸಸ್ಥಿತಿಯೊದಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸುಸಂಘಟಿತವಾದ ಭಾವಗಳಿಂದಲೇ ರಸದ ಪ್ರಾಪ್ತಿ.

ಶ್ರೀ ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪನವರ ಕವನಗಳ ಮೂಲದಲ್ಲಿ ರಸಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ರಚಿಸುವ ಸತತ ಪ್ರೇರಣೆಯಿದೆ. ಈ ಸಂಗ್ರಹದ ಕವನಗಳಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸನ್ನು ತನ್ನ

ಜೆಂದದಿಂದ ತಡೆಗಟ್ಟುವ ಸಾಲುಗಳನ್ನೆ ರಚುತ್ತಾ ಆ ಪ್ರೇರಣೆ ಲಾಸ್ಯವಾಡುತ್ತಿದೆ. ಅನೇಕ ಕವನಗಳಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧಿಯನ್ನೂ ಪಡೆದಿದೆ. ಮಳೆ, ಮನದನ್ನೆ, ತಾಯಿ ತನ್ನ ಮಗುವಿಗೆ, ಕ್ರಾಂತಿಕಾರ, ಬಂಡೆ-ಹೂವು, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ಜಡೆ—

‘ಎಲ್ಲವೂ ರಮ್ಯವೆಲ್ಲ!

ಜಡೆಯಾಚೆ ತಿರುಗಿಸಿದ ತಾಯ ಮುಖ ಮಾತ್ರ ಇಂದಿಗೂ

ಕಾಣದಲ್ಲ!’

ಎಂಬ ಸರ್ವೇದಾಶ್ಚರ್ಯ ಭಾವದಲ್ಲಿ ಮುಗಿಯುವ ಭವ್ಯೋಪಮಾ ಪೂರ್ಣವಾದ “ಜಡೆ”- ಇಂಥ ರಸಹದಕ್ವೇರುವ ಎಷ್ಟೊಂದು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ನಾವು ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪನವರ ಕಾವ್ಯ ಕೋಶಾಗಾರದಲ್ಲಿ ಕಾಣಲಾರೆವು!

ಹೀಗೆ “ಹರಿವ ಮನವನು ಹಿಡಿದು ಒಂದೆಡೆ ನಿಲಿಸಿ”ಕೊಳ್ಳುವ ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿರುವ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪನವರನ್ನು ಭಾವುಕ ಲೋಕ ಆದರಿಸಿ ಅಭಿನಂದಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಅನುಮಾನವಿಲ್ಲ. ಅಂಥ ಅಭಿನಂದನೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುವವರಲ್ಲಿ ನಾನು ಮೊದಲಿಗನಾಗುವ ಸಂತೋಷಕ್ಕೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪನವರೂ ಮತ್ತು ಅವರ ಪ್ರಿಯಮಿತ್ರರಾದ ಶ್ರೀ ಪ್ರಭುಶಂಕರರೂ ನನ್ನಲ್ಲಿಟ್ಟಿರುವ ಮಮತೆಯೇ ಕಾರಣ. ಈ ಕಾವ್ಯದಿಂದ ಕವಿಯಶಸ್ಸನ್ನೂ, ಪ್ರಕಾಶಕರು ಉಲ್ಲಾಸವನ್ನೂ, ಸಹೃದಯರು ಆನಂದವನ್ನು ಪಡೆಯಲೆಂಪು ಮನಃಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಹಾರೈಸುತ್ತೇನೆ.

ಪರಿವಿಡಿ

೧.	ಮಲ್ಲಿಗೆ	೧
೨	ಹೂಬಳ್ಳಿ	೩
೩	ಒಂದಿರುಳು	೪
೪	ಪ್ರಕೃತಿ-ಕವಿ	೫
೫	ಸುಂಟರ ಗಾಳಿ	೯
೬	ಮಳೆಯ ಮೋಡಕ್ಕೆ	೧೦
೭	ಮಳೆ	೧೧
	ತರಗಿಲೆ	೧೩
೯	ಸಂಜೆ	೧೪
೧೦	ಜೀರುಂಡೆ	೧೫
೧೧	ಸಿಡಿದ ಬಯಕೆ	೧೬
೧೨	ಮನದನ್ನೆ	೧೮
೧೩	ಒಂದುಸಂಜೆ	೧೯
೧೪	ಅಶ್ರುಗಾನ	೨೦
೧೫	-ಗೆ	೨೨
೧೬	ಉದಯರಾಗ	೨೩
೧೭	ತಾಯಿ ತನ್ನ ಮಗುವಿಗೆ	೨೫
೧೮	ಬೆಳಕು ಧೂಳು	೨೭
೧೯	ಮುಗ್ಧ ತೀರ್ಥ	೨೯
೨೦	ಆಷಾಢ	೩೦
೨೧	ಭಗ್ನ ಜೀವ	೩೧
೨೨	ಮಗುವನ್ನು ನೋಡಿ	೩೩
೨೩	ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ	೩೪

೨೪	ತಾಯಿಗೆ	೩೬
೨೫	ಕ್ರಾಂತಿಕಾರ	೩೭
೨೬	ತೊರೆಯಹಂಬಲ	೩೯
೨೭	ಕಡಲನ್ನು ಕಂಡಾಗ	೪೧
೨೮	ನೆಪ	೪೪
೨೯	ಕಸವೊರಕೆ	೪೫
೩೦	ಕ್ರಿಸ್ಮಸ್	೪೬
೩೧	ಒಳಗೆ	೪೭
೩೨	ಬಂಡೆ-ಹೂವು	೪೮
೩೩	ಒಂದುರಾತ್ರಿ	೪೯
೩೪	ಜಾರಿದ ಹೂಣಿಗೆ	೫೦
೩೫	ಭಗ್ನ ಚೆಲುವೆ	೫೧
೩೬	ಸಂಗಮ	೫೨
೩೭	ಸಂಕ್ರಾಂತಿ	೫೩
೩೮	ಅಲೆಗಳು	೫೫
೩೯	ಶ್ರೀ ವಿವೇಕಾನಂದರಿಗೆ	೫೭
೪೦	ಕಾವೇರಿ	೫೮
೪೧	ಕನ್ನಂಬಾಡಿಯಲ್ಲಿ	೫೯
೪೨	ಜಡೆ	೬೦
೪೩	ಆಹ್ವಾನ	೬೨
೪೪	ಕಾವ್ಯಕೆನಮನ	೬೪

ಮಲ್ಲಿಗೆ

ನೋಡು ಇದೊ ಇಲ್ಲರಳಿ ನಗುತಿದೆ
ಏಳು ಸುತ್ತಿನ ಮಲ್ಲಿಗೆ.
ಇಷ್ಟು ಹಚ್ಚನೆ ಹಸುರೆ ಗಿಡದಿಂ-
ದೆಂತು ಮೂಡಿತೊ ಬೆಳ್ಳಗೆ!

ಮೇಲೆ ನಭದಲಿ ನೂರು ತಾರೆಗ-
ಳರಳಿ ಮಿರುಗುವ ಮುನ್ನವೆ
ಬೆಳ್ಳಿಯೊಂದೇ ಬೆಳಗುವಂದದಿ
ಗಿಡದೊಳೊಂದೇ ಹೂವಿದೆ.

ಸತ್ಯಶೀಲನ ಧ್ಯಾನವೌನವೆ
ಅರಳಿ ಬಂದೊಲು ತೋರಿದೆ!
ಒಲವು ತುಂಬಿದ ಮುಗುಯೆದೆಯಿಂ-
ದೊಗೆದ ನಲ್ಲು ಡಿಯಂತಿದೆ.

ಕವಿಯ ಮನದಿಂದುದಿಸಿ ಮೆಲ್ಲನೆ
ಅರಳಿ ಬರುವೊಲು ಕಲ್ಪನೆ,
ಎಂಥ ನವುರಿನ ಕುಶಲ ಕಲೆಯಿದು
ತನಗೆ ತಾನೇ ವೂಡಿದೆ.

ಮೌನದಲಿ ಮೊಳೆಯುತ್ತ ಮೆಲ್ಲನೆ
ತನಗೆ ತಾನೇ ತಿಳಿಯದೆ
ಮೊಗ್ಗಿನಲಿ ಮುಲಗಿದ್ದ ಚೆಲುವಿದು
ಇಂದು ಕಣ್ಣನು ತೆರೆದಿದೆ.

ಎನಿತು ನವರಾಗಿಹವು ದಳಗಳು
ಹಸುಳೆ ಕಾಣುವ ಕನಸೊಲು!
ಏನು ಇಂಪಿನ ಕಂಪು ಇದರದು
ಆ ಮಹಾತ್ಮರ ಮನದೊಲು

ಹರಿವ ಮನವನು ಹಿಡಿದು ಒಂದೆಡೆ
ನಿಲಿಸಿ ತೊಳೆದಿದೆ ಹೂವಿದು.
ಚಿಲುವು ಬಾಳನು ಹಸನುಗೊಳಿಸುವ
ಅಚ್ಚರಿಯ ಪರಿ ಎಂಥದು!

ಹೂಬಳ್ಳಿ

ಯಾರೂ ತುಳಿಯದ ಹಾದಿಯ ಒದಿಯಲಿ
ವೌನದೊಳಿರುವಳು ಈ ಚಿಲುವೆ.
ಪ್ರಕೃತಿಯ ಸುಂದರ ಹಂದರದಲ್ಲಿ
ವಧುವಾಗಿರುವಳು ಈ ಮುಗುದೆ!

ಹಕ್ಕಿಯ ಇಸಿದಸಿಯುಂಡವಳವಳು
ಸಗ್ಗಡ ಕಂಬನಿ ಕುಡಿದವಳು.
ಹೂಗಿರಣದ ಮೃದು ಚುಂಬನದಲ್ಲಿ
ತುಟಿಯನು ಅರಳಿಸಲರಿತವಳು.

ಮೃದುಗಾಳಿಯ ಮರ್ಮರ ನಾದದಲಿ
ಬಳುಕುತ ಲಾಸ್ಯವನಾಡುವಳು.
ದೂರದ ದುಂಬಿಯ ಗುಂಜಾ ರವನನು
ಮೆಲ್ಲನೆ ತನ್ನೆಡೆ ಸೆಳೆದವಳು!

ಈಕೆಯ ಮೈ ಹೊಸಮಳೆಯಲಿ ಮಿಂದಾಗ
ಸ್ವರ್ಗವೆ ಎದೆಯೊಳು ಮೂಡುವುದು
ಈಕೆಯ ಸೊಬಗಿಗೆ ಕಾಮನಬಿಲ್ಲೂ
ಬಾಗುತ ಮುತ್ತನ್ನೊತ್ತಿಹುದು

ಈಕೆಯ ಹೆಸರನು ಕೇಳುವೆಯೇನು?
ಇಂತಹ ಚಿಲುವಿಗೆ ಹೆಸರೂ ಉನ!
ಚಿಲುವಿಗೆ ಚಿಲುಪನ್ನದೆ ಮತ್ತೇನು?
ವೌನದೊಳೊಲಿವುದೆ ಸನ್ಮಾನ!

ಒಂದಿರುಳು

ನೋಡಿದಂತಹ ಬೆಳಕು! ಬಾಸು ತನ್ನೆದೆ ತೆರೆದು
ಬೆಳಕೆಲ್ಲವನು ಹೊರಗೆ ತುಳುಕಿದಂತೆ!
ಬಾನೊಳೊಬ್ಬನೆ ಚಂದ್ರ; ತನ್ನ ಸೃಷ್ಟಿಯ ರಸದೊ—
ಳಾನಂದದಲಿ ತೇಲ್ವ ರಸಿಕನಂತೆ!
ಹಾಲ್ ಬೆಳಕಿನಲಿ ಮಿಂದು ಧನ್ಯವಾದಂತರಿಲು
ದೂರದಲಿ ಮಿನುಗುತಿವೆ ತೃಪ್ತಿಯಂತೆ.

ಇರುಳ ತಾಯಿಯ ಕೊರಳ ಮಾಂಗಲ್ಯದಿಂದಿಳಿದ
ಹೊಳಹಿನೊಲು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲ ಬೆಳಕಾಗಿದೆ!
ಏನು ಸೋಜಿಗವಯ್ಯ! ಬೆಳಕು ತುಳುಕುವ ಬಾನ್ರಿ-
ನಡಿಯಲ್ಲಿ ಜಗವೆನಿತು ಕಿರಿದಾಗಿದೆ!
ಹಾಲ್ ಕುಡುವ ಶಿಶು ಬಿಸುಟ ಬಣ್ಣದಾಟದ ವಸ್ತು-
ಗಳ ತೆರದಿ ಊರೆಲ್ಲ ತೋರುತ್ತಿದೆ!

ಪ್ರಕೃತಿ—ಕವಿ

ವೈಷ್ಣವಕೇಶ ನಿಂದ ಗಂಗೆ
ಭಗೀರಥನ ಹತ್ತಿರ
ಇಳಿದು ಬಂದಹಾಗೆ ಪ್ರಕೃತಿ
ಬಂತು ಕಡಿಯ ಹತ್ತಿರ.

ಅದುವರೆಗೂ ಪಡೆಯದಿದ್ದ
ತೃಪ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಿತು
ಕವಿಯ ಕೊಳಲಿನಲ್ಲಿ ತಾನೆ
ಲಹರಿ ಲಹರಿ ಹೊಮ್ಮಿತು.

*

*

ನೂರು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕೃತಿ
ವ್ಯಕ್ತಗೊಳ್ಳಲೆಳಸಿತು.
ತನ್ನ ಎದೆಯ ಭಾವಗಳನ್ನು
ನುಡಿದು ತೋರಬಯಸಿತು.

ಮಿಂಚಿನಲ್ಲಿ ನಗೆಯ ಬೀರಿ
ಗುಡುಗಿನಲ್ಲಿ ದನಿಯ ತೋರಿ
ಮಳೆಯ ನೂಲಿನೇಣಿಯಿಂದ
ತಿರಿಯ ಎದೆಗೆ ಇಳಿಯಿತು.
ನೆಲದೊಳಿಳಿದ ಮುಗಿಲ ಮನಸು
ಹಸುರಿನಲ್ಲಿ ಹೊಮ್ಮಿತ್ತು.
ಅದರ ಎದೆಯ ಹೊನ್ನ ಕನಸು
ಚಿಗುರು ಹೂಗಳಾಯಿತು.
ಹಣ್ಣು ಹಂಪಲಾಯಿತು.

ಜಗಕೆ ಅನ್ನ ವಾಯಿತು
 ಋತುಗಾನದ ಭಂದದಲ್ಲಿ
 ಕುಣಿ ಕುಣಿಯುತ ಬಂದಿತು
 ನೂರು ಬಗೆಯ ಅಚ್ಚರಿಗಳ
 ರಸದ ಕೋಶವಾಯಿತು!

ಹಕ್ಕಿಗೊರಲಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಕೃತಿ
 ವಿವಿಧ ಮಧುರ ರಾಗವಾಗಿ
 ಹೊಮ್ಮಲೆಳಸಿ ಸೋತಿತು.
 ಗಾಳಿಯೊಡನೆ ವಿಶ್ವಸನ್ನೆ
 ಸುತ್ತಿ ಸುಳಿದುದಾಯಿತು.
 ಆದರೇನು, ತೃಪ್ತಿಯಿಗುತು
 ದೊರೆಯದಾಯ್ತು ಪ್ರಕೃತಿಗೆ
 ಮೂಕವೌನ ಶೋಕವೊಂದ
 ತುಂಬಿಬಂತು ವನಸಿಗೆ.
 ನನ್ನ ಎದೆಯನರಿತು ಮಿಡಿದು
 ನಡಿಸಬಲ್ಲನಿರುವನೆ?
 ನನ್ನ ನಾನು ವ್ಯಕ್ತಗೊಳಿಸ-
 ದಿರಲು ಬದುಕಬಲ್ಲೆನೆ?
 ಎಂಬಚಿಂತೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕೃತಿ
 ಹಾರೈಸಿತು ದಿನದಿನ
 ತಪಗೈಯಿತು ದಿನದಿನ:

ಪ್ರಕೃತಿಯಿಂತು ತಪವನೆಸಗಿ
 ದಿನದಿನವೂ ಕಾದಿರೆ
 ಕಡೆಗೆ ಸಫಲವಾಯ್ತು ತಪಸು
 ಎದೆಯ ಕನಸದಾಯ್ತು ನನಸು

ಬೆರಗಾಗಿರೆ ಈ ಧರೆ
 ಜಗದ ಜಟಿಲಜಾಲದಲ್ಲಿ
 ಸಾಮಾನ್ಯರ ಕೂಟದಲ್ಲಿ
 ಕಂಡಿತೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯೆ!
 ದಾರಿದ್ರ್ಯದಿ ನೊಂದರೂ
 ಕಣ್ಣೀರೊಳು ಮಿಂದರೂ
 ಸೌಂದರ್ಯದ ಆರಾಧನೆ—
 ಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿ ತಪಗೈಯುವ
 ಮನುಜನೆದೆಯ ಶಕ್ತಿಯೆ.

ಇಳಿದುಬಂತು ಪ್ರಕೃತಿಯ ಕೃಪೆ
 ಮನುಜನೆದೆಯ ಗುಡಿಯೆಡೆ!
 ನನ್ನ ನೀನು ವ್ಯಕ್ತಗೊಳಿಸಿ
 ನೀಡು ನನಗೆ ಬಿಡುಗಡೆ.
 ನನಗೆಮಾತ್ರವಲ್ಲಕಾಣೊ
 ನಿನಗೂ ಅದು ಬಿಡುಗಡೆ
 ಎಂದು ಬೇಡಿತವನನು
 ಆಶ್ರಯಿಸಿತು ಕವಿಯನು.

* * *

ಸಫಲವಾಯ್ತು ಪ್ರಕೃತಿಯೆದೆಯ
 ಬಹುಕಾಲದ ಸಾಧನೆ.
 ಸಫಲವಾಯ್ತು ಕವಿವೃಷ್ಟಿಯ
 ಸೌಂದರ್ಯಾರಾಧನೆ.
 ತನ್ನ ಬಳಿಗೆ ಹರಿದು ಬಂದ
 ಕೃಪೆಗೆ ಮುಡಿಯ ಬಾಗಿ ಸಿ
 ತನ್ನ ತನವನದರ ಎವೆಯು
 ವಾಣಿಯಲ್ಲಿ ಕರಗಿಸಿ

ಜಗಕೆ ಹಾಡುತಿರುವನಿಲ್ಲಿ
ನೂರು ಮಧುರ ಸ್ವರದಲಿ
ಕವಿಯ ಹಾಡ ಕೇಳಿ ಲೋಕ
ಬೆರಗಾಗಿದೆ ವನದಲಿ!

★ ★

ವೈದ್ಯಮಕೇಶನಿಂದ ಗಂಗೆ
ಭಗೀರಥನ ಹತ್ತಿರ
ಇಳಿದು ಬಂದಹಾಗೆ ಪ್ರಕೃತಿ
ಬಂತು ಕವಿಯ ಹತ್ತಿರ.

ಸುಂಟರಗಾಳಿ

ತರಗಲೆ ಕಸಕಡ್ಡಿಯನೊಗ್ಗೂಡಿಸಿ

ಧೂಳಿನ ಗೋಪುರಪೆತ್ತಿ

ಸರನೆ ಗಿರನೆ ತಿರುಗುತ

ಕಾಳಿಂಗನವೊಲು ಹೆಡೆಯೆತ್ತಿ

ಮುಗಿಲನೆ ಮುತ್ತಿ

ಆಡುವ ಬಿರುಗಾಳಿಯ ನೋಡು!

ತಕಫೈ ದಿತ್ಥೈ

ತಕಫೋಂಧಿಕಫೋಂ

ಬಯಲಾಟದ ರಾವಣನಂಶೆ

ಕುಣಿಕುಣಿಯುತ ತಿರುಗುವ ಈ

ಚೋಡ್ಯನ ನೋಡು!

ವೈಯಿಲ್ಲದ, ರೂಹಿಲ್ಲದ ಗಾಳಿ,

ಭಾವವು ವೈತಳೆದಂದವಿ

ಆಕಾರವ ತಾಳಿತು ಇಲ್ಲಿ

ಯಾವುದೊ ಛಂದೋಬಂಧದಲಿ!

ಎಲ್ಲೋ ಹೇಗೋ ಬಿದ್ದಿದ್ದವು ಈ

ತರಗಲೆ ಕಸಕಡ್ಡಿಯ ಜೂರು!

ಗಾಂಧೀಜಿಯ ವ್ಯಕ್ತಿತೆಯಲಿ ಮೇಲೆದ್ದಾ ಜನತೆಯೊಲು,

ಮೇಲೆದ್ದವು ಮರುಳಿನ ತೆರ ಕುಣಿದವು

ಬಿದ್ದವು ಮತ್ತೆಲ್ಲೋ!

ಬಟ್ಟನೆ ಬಯಲೊಳಗೊಂದರೆಚಣ

ಹೇಗೋ ಬಂದಿತು ಹೇಗೋ ಹೋಯಿತು

ಬಿರುಗಾಳಿಯ ನೋಟ

ಯಾರೋ ಮಾಡುವೊಲು ಮಾಟ!

ಮಳೆಯ ಮೋಡಕ್ಕೆ

ಬಿರುಬಿಸಿಲ ಬೇಗೆಯಲಿ ಸೊರಗಿ ಸೊಪ್ಪಾಗಿರುವ
ತಿರಿಯ ಹಸುರಿನ ಕರೆಯು ಕೇಳದೇನು?
ಯಾವ ಕಿವುಡೋ ನಿನಗೆ, ಮುಗಿಲನ್ನೆ ತುಂಬಿರುವೆ
ಬರಿಯ ನಟನೆಯು ನಿನಗೆ ಸಾಜನೇನು?

ಹಗಲೆಲ್ಲ ಧಗೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಂದ ಮನ, ಸಂಜೆಯಲಿ
ಒಂದುಗೂಡುತ ನಭವ ತುಂಬಿ ನಿಂದು
ಮಿಂಚುಗಣ್ಣುನು ಅತ್ತ ಇತ್ತ ಹೊರಳಿಸುತ ಅನು-
ರಾಗವತಿಯಾಗಿರುವ ನಿನ್ನ ಕಂಡು
ಇಂದು ಬಂದೇ ಬರುವುದಲ ಮಳೆ
ಸುರಿಯುವುದು ಧಾರೆಯಾಗಿ,
ಎಂದು ಬಯಕೆಯ ಬಟ್ಟೆಲಂತಿರುವ ಕಣ್ಣೆರೆದು
ನಿಲ್ಲುವುದು ದೀನವಾಗಿ!

ಮಿಂಚೇನು ಮೊಳಗೇನು, ನಿನ್ನ ವೈಭವದಿಂದ
ಭರವಸೆಯ ಬಿತ್ತುವಿ ಚೆಲುವಿದೇನು!
ಕಡೆಗೆ ಬಂದಂತೆಯೇ ಎಲ್ಲಿಗೋ ಮುನ್ನಡೆವು
ನಿಡುಸುಯ್ಲುಗಳ ನೇಣ ಬಿಗಿವುದೇನು!

ಮಾನವರ ತೋಕದೀ ಕೃಪಣ ಕೃತಕತೆಯೆಲ್ಲ
ನಿನಗು ತಟ್ಟಿದುವೇನು ಈ ಕಾಲಕೆ?
ಅದಕೇನು ಈ ಬಗೆಯ ಬೂಟಾಟಿಕೆ!

ಕೂಗಿದರೆ ಬೇಡಿದರೆ ಸ್ತುತಿಸಿದರೆ ಓಗೊಡುವ
ಕಾಲವೆಂದೋ ಹೋಯ್ತು; ಆದರಿಂದು
ಬಯ್ಯು ಮೂತಿಗೆ ತಿವಿದು ಹೇಳಿದರೆ, ಒಂದಿನಿತು
ತಿಳಿದೀತು ಇಲ್ಲಾರೊ ಇರುವರೆಂದು!

ಮಳೆ

ಓಹೋ ಬಂದರು
ಕಡೆಗೂ ಬಂದರು
ಇಷ್ಟುದಿನ ಬರುವಾಸೆಯ ಬಿತ್ತಿ
ನಿರಾಸೆ ಗೋಳಿಸಿದ್ದವರು.
ಮತ್ತೆಲ್ಲೋ ಮುನ್ನ ಡೆಯುವರಿವರು
ಎನ್ನುತ ನಾವ್ ಸುಯ್ದಿರಲು
ಕಡೆಗೂ ಬಂದರು
ಆಕಾಶದ ಅತಿಥಿಗಳು !

ಅದೊ ಧುಮುಕುತ್ತಿಹರು
ಪಟ ಪಟ ಪಟ ಮನೆ ಹೆಂಚಿನಮೇಲೆ ;
ಕೆಳಗಿಳಿದರು, ಒಳಗಿಳಿದರು
ಹರಿದಾಡುವರಿದೊ ಹಸುಮಕ್ಕಳವೋಲೆ!

ಅಲ್ಲೂ ಹೋದರು ಇಲ್ಲೂ ಹೋದರು
ಎಲ್ಲರನೂ ಮಾತಾಡಿಸುವಾಸೆ!
ಮರದಡಿ ಗಿಡದಡಿ ಹಸುರಿನಲಿ
ಕಡೆಗಾ ಚರಂಡಿ ಕೊಳಚೆಯಲಿ
ಹರಿದಾಡುವ ಮುಗಿಲಿನ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ
ಈ ನೆಲವೆಂದರೆ ಎಸಿತಾಸೆ!
ಸಂಭ್ರಮವೇನ್, ಸಡಗರವೇನ್
ಇವರಾಗಮನಕ್ಕೆ

ಗುಡುಗುಡುಗಿನ ಮೃದಂಗ ; ಮಿಂಚಿನ ಆರತಿ
ಎಲ್ಲವು ಈ ನೆಲದೊಳಿತಕ್ಕೈ.

ಓ ಬನ್ನಿರಿ ಅತಿಥಿಗಳೇ
ಸುಸ್ವಾಗತ ನಿಮಗೆ
ಒಲವಿಗೆ ಒಲವಲ್ಲದೆ
ಬೇರೇನಿದೆ ಕೊಡುಗೆ.

ತರಗಲಿ

ಕುಳರ ಗಾಳಿಗೆ ಮರದ ತರಗಲಿಗಳುದುರಿಹವು ;
ಹಾರಾಡುತಿವೆ ಬರಿದೆ ಪ್ರೇಮದಂತೆ !
ಹೊಗೆಮಂಜು ಆವರಿಸಿ ಅವುಗಳನು ಮೂಸುತಿದೆ
ಕೊಳೆತ ಎಲುಬಿನ ಬದಿಯ ನಾಯಿಯಂತೆ !

ಉದುರಿದೀ ತರಗಿಂದ ಉಪಯೋಗವೇನಿನ್ನು ?
ಹಾಕು ಬೆಂಕಿಯನವನು ರಾಸಿಗೈದು.
ಹತ್ತಿಸಿದಿಯಾ ಬೆಂಕಿ ? ಹೊಗೆಮಂಜಿನೊಡಗೂಡಿ
ಹೊಗೆ ಏರುತಿದೆ ನೋಡು ಸುಯ್ದು ಸುಯ್ದು.

ಸಿಮಿಸಿಮಿಸಿ ಸುಡುತಲಿದೆ ಉಗಿಯ ಕೆನ್ನಾ ಲಿಗಿಯು
ತರಗಲಿಯ ಬಾಳನ್ನು ಬೂದಿಮಾಡಿ.
ಸ್ಮೃತಿಯಾಯ್ತು ಬರಿ ಬೂದಿ ; ಗಾಳಿ ಸುಳಿದಾಡಿಹುದು
ಚರಮಗೀತೆಯನಿದಕೆ ತಾನೆ ಹಾಡಿ !

ತಳರ ತುದಿಯಿಂದುದುರಿ ಮಂಜುಹನ್ನಿ ಬೀಳುತಿವೆ
ತರಗಲಿಯ ಸ್ಮೃತಿಗಾಗಿ ಕಂಬನಿಗಳಂತೆ !
ತಳರ ಮರೆಯೊಳಗೊಂದು ಮರಿಹಕ್ಕೆ ಚೀರುತಿದೆ
ನಮ್ಮ ನಿಷ್ಕರುಣೆಯನು ಶಪಿಸುವಂತೆ !

ಸಂಜೆ

ಹಗಲ ಬೆಳಕಿನ ಗಡಿಗೆ-
ಯೊಡೆದು ಚೂರಾಯಿತದೊ
ಪಶ್ಚಿಮಾದ್ರಿಯ: ಶಿಖರದರೆಯೊಂದರಲ್ಲಿ !
ಗಡಿಗೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ರಸ ದಿಕ್ಕು ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಹರಿದು
ಮೋಡಗಳಿಗೂ ಸಿಡಿದು
ಅಲ್ಲೆಲ್ಲ ಇಂಗುತಿದೆ ಮೌನದಲ್ಲಿ
ಬಾನ್ನೀರೆ ಬೆಪ್ಪಾಗಿ ನಿಂತಿರುವಳಲ್ಲಿ !

ಅಯ್ಯಾ ಏನಪಘಾತ !—
ಎಂದು ಕಂದಿ ಕುಂದಿದ ಮೋರೆಯಲ್ಲಿ ಜಗ-
ವತ್ತ ನೋಡಿತು ಆಗ ದುಗುಡದಲ್ಲಿ!
ಸುಲುತೆಂಗಿನ ತೋಟದಲ್ಲಿರುವ ಗರಿಗರಿಯು
ಬಿಕ್ಕಿ ಮರ್ಮರಿಸಿದುವು ಗಾಳಿಯಲ್ಲಿ.
ಸುದ್ದಿ ತಿಳಿದೊಡನೆಯೇ ವಾಯುದೇವನು ನಡೆದ
ವಾರ್ತೆ ಹಬ್ಬಿತು ಜಗಕೆ ನಿಮಿಷದಲ್ಲಿ.

ಭಗ್ನ ಮಂದಿರ ಮೌನ ಇಳೆಯ ನಾವರಿಸಿತ್ತು
ಹಗಲಬೆಳಕಿನ ಚೂರು ನರಳಿ ಕರಗುತಲಿತ್ತು
ಮೌನಭೂತದ ತೆಕ್ಕೆಯಲಿ ಸಿಕ್ಕು ಜಗದ ಉಸಿರಡಗಿತ್ತು
ಮೂರು ಜೀರುಂಡೆಗಳು ಹುಯ್ಯಲಿಟ್ಟುವು ಕಿವಿಯ ಕೊರೆಯುವಂತೆ!
ಮುಗಿಲ ಕಾಳ್ಕೊಗದಲ್ಲಿ ಚಿಕ್ಕೆಗಳು ಮಿನ್ನುಗಿದುವು
ಚಿಂತೆಗಳೆ ಕಣ್ಣೆರೆದು ನೋಡುವಂತೆ.
ಅಲ್ಲಲ್ಲ; ಹಗಲ ಗೋರಿಯಮೇಲೆ ಹಚ್ಚಿಟ್ಟ ದೀಪವಂತೆ!

ಜೀರುಂಡೆ

ಜಿರ್ರನೆಯೆ ಜೀರುಂಡೆ ಚೀರಿವೆ
ಕರಿಯ ಜಾಲಿಯ ಮರದಲಿ
ಇರುಳು ಇಳದಿದೆ; ಗಾಳಿ ಬೆವರಿದೆ
ನೆಲವೆ ನಡುಗಿದೆ ಭಯದಲಿ.

ನಾಳೆ ಮುಂಜಾವಿನಲಿ ಕಡೆಯುತ
ಬೆಣ್ಣೆ ತೆಗೆಯಲು ಬೆಳಕನು,
ಇರುಳ ಕಪ್ಪಿಗೆ ಹೆಪ್ಪನೆರೆವರೊ
ಜಿರ್ರನೆಯ ಜೀರ್ ದನಿಯನು!

ಎನಲು ಸುಮ್ಮನೆ ಮೊರೆವುದಾಲಿಸು
ಕಿವಿಯ ಕೊರೆಯುವ ಈ ರವ!
ಚಿಕ್ಕೆ ಬಿಕ್ಕಸಗೊಂಡು ನೋಡುತ
ಮೂಗುವಟ್ಟಿವೆ, ಬೋದ್ಯವ!

ಸಿಡಿದಬಯಕೆ

ಬಯಸದಿದ್ದ ಬಯಕೆಯೊಂದು
ಬಂದು ಎದೆಯ ತಟ್ಟಿತು.
ಬಾಗಿಲು ತೆರೆ ಎಂದಿತು!
ಬಾಗಿಲು ತೆರೆದೊಳಗೆ ಕರೆದೆ.
ಒಳಗೆ ಬಂತು.
ಅದರ ತಂತು ನನ್ನ ಎದೆಯ ಬಿಗಿಯಿತು.
ಏನೂ ಆಸೆ, ಏನೂ ಚೆಲುವು
ಮನನ ಸೂರೆಗೊಂಡಿತು.
ಚಿತ್ತದಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತವೊಂದು
ಬಿದ್ದು ಮೊಳೆತು ಎದ್ದಿತು.
ಎದೆಯ ನೀರ ಹೀರಿತು! -

ತೆರೆದ ಬಾಗಿಲಾಚೆಯಿಂದ
ಏನೇನೋ ಕಂಡಿತು.
ಇಂದ್ರಲೋಕ
ಚಂದ್ರಲೋಕ
ಸುಂದರಿಯರ ಮಂದಹಾಸ
ಮಂದಾರವ ಆ ಸುವಾಸ
ಗಂಧವರ ವಾಡ್ಯಘೋಷ
ಮನದ ತುಂಬ ತುಂಬಿತು
ಜೀವ 'ಆಹಾ' ಎಂದಿತು!
ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೆ, ನೋಟವಿದ್ದ -
ಕೆದ್ದ ಹಾಗೆ ಮಾನುನಾಯಿತು.

ಕನಸೊಡೆಯಿತು ; ಒಡೆದ ಮೊಟ್ಟೆ-
ಯಿಂದ ಹೊಗೆಯು ಹೊಮ್ಮಿತು.
ಮೊಳೆತ ಸಸಿಯ ಕಿತ್ತು ಎಸೆದು
ಬಯಕೆ ಹಾರಿಹೋಯಿತು

ಹೇಗೊ ಬಂದು ಏನೊ ಒಂದು
ನೋವ ತಂದು ಬಿತ್ತವ
ಬೆಳಕಿನಂತೆ ಎದೆಗೆ ಬಂದು
ಕಿಚ್ಚಿನಿಟ್ಟು ಹಾರುವ
ಆಟದ ಪರಿ ಎಂಥದೆಂದು
ಮನವು ತಿಳಿಯದಾಯಿತು
ಸುಮ್ಮನೆ ನಿಡುಸುಯ್ಯಿತು !-

ಮನದನ್ನೆ

ನಾಲ್ಕುಚಣ ನಸುಮುನಿಸು, ಮರುಚಣವೆ ಮಂಜು ಮೈ-
ತಿಳಿದು ಹೂಬಿಸಿಲು ಹೊಮ್ಮಿದೊಲು ನಗೆಯ ಬಗೆ! ; ಮೈ-
ಗೊಂಡ ಮಿಂಚಿನಂತಹ ನಡಿಗೆ. ಅಷ್ಟಮಿಯ ಶಶಿ
ತನ್ನ ತೆಳುವೆಳಗಿನಲಿ ತಿರೆಯ ಮೈಮರೆಯಿಸುವ
ಮೃದುಮಂದಹಾಸ ಸಮ್ಮೋಹಕತೆ ; ಸೆರೆವಿಡಿದ
ಸೌಮ್ಯಶ್ರೀ. ಕಣ್ಣೀರಿನಲಿ ತನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಯಿಸಿ-
ಯನು ಮಸೆದು ರುಳಪಿಸುವ ಜಾಣ್ಣೆ ; ಎದೆಯ ಕರಗಿಸಿ
ಸೂರೆಗೊಳುವಂತೆಸೆವ ನಲ್ವಾತು ; ಮೋಹನಶಿ-
ಯಾದಂತೆ ಮನೆಗೆಲಸದಲಿ ಗುಣುಗುಣಪ ರಾಗ-
ದಾಲಾಪ. ಕಾವ್ಯ ಕನ್ನೆಯ ಕಮನೀಯ ಕುಣಿತ
ನಿಸ್ಸನದಂತೆ ಬಳೆಯ ಕಾಲುಂಗುರದ ಕ್ಷಣಿತ!
ಇಂತಿರುವ ಮನದನ್ನೆ ಒಲೆಯ ಬಳಿ ಕುಳಿತಾಗ
ಪ್ರಾಚೀನ ಋಷಿ ಕನ್ಯೆ! ಮಧುರ ಮಂಗಳಮೂರ್ತಿ
ಜೀವ ಯಾತ್ರೆಯ ಪಥಕೆ ಸಹಯಾತ್ರಿಮೇಣ್ ಸ್ಫೂರ್ತಿ.

ಒಂದುಸಂಜೆ

ಮಬ್ಬು ಮಬ್ಬಾಗಿರುವ ತೆಂಗುದೋಟದ ಹಸುರುಶಯ್ಯೆಯಲ್ಲಿ
ದಣದ ಹಗಲಿನ ತೇಜ ಮಲಗಿರುವುದು.
ಜಗವ ಪರಿವರ್ತಿಸುವ ಮೌನ ಕಾಂತಿಯ ಮೃದುಲ ತೆಕ್ಕೆಯಲ್ಲಿ
ವಿಶ್ವವೇ ಸೆರೆಯಾಗಿ ಬಿದ್ದಿರುವುದು.

ಸಂಜೆಗಣ್ಣಿಂದಿಳಿದ ಪರಮ ಕರುಣಾರಸದ ಮಡುವಿನಂತೆ
ಇಲ್ಲೊಂದು ಕಿರಿಯ ಕೆರೆ ಮಿರುಗುತಿಹುದು.
ಮಿಂಚುದೀಪದ ಕಣ್ಣು ತೆರೆದ ಊರಿನ ಮನೆಯ ಹರಹಿನಲ್ಲಿ
ಇರುಳ ಬಾಳಿನ ಬಯಕೆ ಚಿಗುರುತಿಹುದು

ಹಗಲೆಲ್ಲ ರವಿ ಬಿತ್ತಿದಂಥ ಬೆಳಕಿನ ಬೀಜ ಮೊಳೆತಹಾಗೆ
ಮುಗಿಲಲ್ಲಿ ಚಿಕ್ಕೆಗಳು ಮಿನುಗುತಿಹವು
ಇಂಥ ರತ್ನಾ ಭರಣ ಲೋಕವನು ಆ ಹಗಲು ತನ್ನ ಒಳಗೆ
ಮುಚ್ಚಿದಚ್ಚುರಿಗೇಗ ಮನವು ಬೆರಗು !

ಅಶ್ವಗಾನ

ಕಣ್ಣಂಜೋಳು ಮಿಂಚುವ
ಕಂಬನಿಯಲಿ ಕೇಳಿರುವೆನು
ನೋವಿನೆದೆಯ ಗಾನವ!
ಬಾನಿನಲ್ಲಿ ತಿರು ತಿರುಗುವ
ಕಂಬನಿಯೊಲು ಮಿರುಗುತಿರುವ
ತಾರೆ ಚಂದ್ರ ಗ್ರಹಗಳೆಲ್ಲ
ನಾನು ಕೇಳಿ ಬಲ್ಲೆ ನಯ್ಯ
ವಿಶ್ವದಶ್ವಗಾನವ!

ಕಡಲು ಮೊರೆವುದೇಕೆ ಅಂತು
ಹಗಲಿರುಳೂ ಯುಗ ಯುಗ ?
ಯಾರನೋ ಕರಿಯುತಿಹುದು
ಎದೆಯ ನೋವ ತೆರೆಯುತಿಹುದು
ಆಲಿಸಿಹುದು ಈ ಜಗ!

ಇರುಳು ತನ್ನ ಸಾಸಿರ ಕಣ್
ಷೆಡೆಮ ಬೆಳಕಿನುದಯಕಾಗಿ
ಹಂಬಲಿಸಿದ ಕಂಬನಿಯೊಲು
ಹಸುರೊಳು ಹಿಮ ಮಣಿಗಳು
ಧಳ ಧಳ ಧಳ ಹೊಳೆಯಲು -
ತಿರಿಯ ಕರಿಗೆ ಮರುಗಿ ಕರಗಿ
ಬಾನಿನ ಕಣ್ಣೀರು ಸುರಿಯ-
ಲದನು ಕುಡಿದು ನೆಲ ಹಸುರಿನ
ನುಡಿಯೊಳೆದೆಯ ತೆರೆಯಲು-

ಚೆಲುವೆಂಬುದು ನೋವಿನಿಂದ
ಮೂಡಿಬಂದುದೆನಿವುದು.

ಸ್ವಾರ್ಥದ ಕಣ್ಣೀರ್ಗಗಳಿಂದ
ಮಂಜಾಗಿಹ ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣು-
ಳದನು ತಿಳಿಯಲಾರದು!

ಸ್ವಾರ್ಥವಲ್ಲದಿರುವ ಮಹೋ-
ದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಅತ್ತ ಕಣ್ಣು
ಹನಿ ಹನಿಯೊಳು ಬೆಳಕಿದೆ
ಆ ಬೆಳಕೊಳು ಚೆಲುವಿದೆ.
ಬಾಳಿಗೊಂದು ಬಲವಿದೆ.

—ಗೆ

ಅಂದು ನೀನೊಬ್ಬಳೆಯೆ ಅತಿವೌನದಲಿ ಬಂದೆ
ಹೊಳೆಗೊಂದು ಹೊಳೆ ಬಂದು ಸಂಗಮಿಸಿದಂತೆ
ಇಂದು ಮತ್ತೊಂದು ಹೊಸ ಜೀವನನು ತಂದೆ
ಇದು ನಮ್ಮದೆಂದೆ.

ಬಾಳನಂದನದಲ್ಲೆ ಮಂದಾರವರಳತೋ
ನಮ್ಮಿಬ್ಬರೆಯೆಲ್ಲಿ ಕಂಪ ತುಂಬಿ
ದುಂಬಿಯಾದೆವು ನಾವು ಆ ಹೂವಿನೆದೆಗೆ
ಏನೆಂಥ ಬೆಸುಗೆ!

ಆ ಹೂವ ನಗೆಬೆಳಕು ಚಿಕ್ಕೆಯಾಯಿತು ನಮಗೆ
ಅನಂತಯಾತ್ರೆಯೇ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ.
ತೇಲುವೀ ದೋಣಿಗಳ ಬೆಸೆದುದೀ ಬಂಧ
ಕಂದನಾನಂದ!

ಉದಯರಾಗ

ಓ ಎಚ್ಚರು ಓ ಎಚ್ಚರು
ಎದೆಯೊಳದ ಮರಿಯೇ,
ಹೊರಜಗದೀ ಕಲ್ಪಚಪ್ಪಡಿ-
ಯಡಿ ನಲುಗುವ ಸಸಿಯೇ.

ಬಲು ಮಿದು, ಭಂಗುರ ನೀ
ಮುಟ್ಟಿದರೇ ಮುರಿವೆ.
ಒಳಗಿನ ಕ್ರತು ಎಚ್ಚಿತ್ತರೆ
ಮೆಲ್ಲನೆ ನೀ ಮೇಲೆದ್ದರೆ
ಚಪ್ಪಡಿಯನೆ ಒಡೆವೆ!—

ಹುಳುಕೊರೆಯುವ, ಗೆದ್ದಲು
ಮೈಮುತ್ತುವ ಭಯವೆ?
ಅಳಿಯುವ ನಿರ್ಬಲಗದು
ಬೆಳೆಯುವ ನಿನಗಲ್ಲು
ವಾಲ್ಮೀಕಿಯ ತೆರವಲಿ ನೀ
ಬಾ ಸಿಡಿಲಿನ ಮರಿಯೇ.

ನಿನ್ನೆದೆಯನು ಮೆಟ್ಟುವ, ಆ
ಕಲ್ಪಚಪ್ಪಡಿ ನಿನ್ನಡಿಗೆ
ಹುಡಿಯಾಗುತ್ತ ಕಡೆಗೆ
ಬೇರಿಗೆ ಬಲವೀವುದು ಮುಂದೆ
ಮನವನು ಮಾಡಿದೇ.

ಮಣ್ಣೊಳಗಿನ ಮಂದಾರವೆ
ಇನ್ನಾದರು ಮೇಲೇಳೋ.
ಆಕಾಶವೆ ಕೈ ಬೀಸಿದೆ
ಆ ವಾಣಿಯ ಕೇಳೋ
ನಿದ್ದೆಯ ತೊರೆದೇಳೋ

ತಾಯಿ ತನ್ನ ಮಗುವಿಗೆ

ನನ್ನ ಎದೆಯ ಬಳಿ ಉಸಿರನಾಡುತ್ತಿಹ ನನ್ನ ಕಿರಿಯ ಕಂದ
ನನ್ನ ನಿನ್ನೆದೆಯ ಬೆಸೆಯಿತಾವುದೋ ಕಾಣದಿರುವ ಬಂಧ.
ನನ್ನ ಗರ್ಭದಲಿ ಮೂಡಿ ಬಂದೆ ನೀನಾವಲೋಕದಿಂದ?
ಇಂದು ನಮ್ಮವನು, ನಮ್ಮ ಲೋಕವನ್ನೆದುದಿನಗಳಿಂದ.

ಬೇರೆ ಗತಿಯೆ ಇಲ್ಲೆಂಬ ತೆರದಿ ನನ್ನೆದೆಯಬಾಗಿಲ್ಲ
ಮಲಗಿ ಬೇಡುತ್ತಿಹೆ ಪ್ರೇಮಭಿಕ್ಷೆಯನು ಕಿರಿಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ
ನನ್ನೆದೆಯ ಮುಗುಳು ತಾನಾಗಿ ಅರಳಿ ಹೂವಾಗಿ ಹೊಮ್ಮಿದಂತೆ
ನೀನರಳಿಬಂಜೆ ನನ್ನೆದೆಯ ಬಳಿಗೆ ಕಿರಿದೊಂದು ಕೂಸಿನಂತೆ.

ಹೂಹೂಗಳೆದೆಯ ನವುರನ್ನೆ ತೆಗೆದು ಮಾಡಿಟ್ಟು ಗೊಂಬೆಯಂತೆ
ಹೊಸತಳಿರ ಜೊಂಪ ತಂಗದಿರ ತಂಪ ಕುಡಿದು ಮಲಗಿದಂತೆ
ಮಲಗಿರುವೆ ನೀನು ಎದೆಹಾಲನುಂಡು ನನ್ನ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ
ನಿನ್ನರಂಗಕಾಸಾರದಂತೆ ಬಿಳುದಿಂಗಳಿರುಳಿನಲ್ಲಿ !

ಯಾವ ಚಿತ್ರಗಳು ಮೂಡುತ್ತಿರುವುವೋ ಕಿರಿಯ ಎದೆಯ ಒಳಗೆ
ಕಳೆದ ಜನ್ಮಗಳೋ, ಬರುವ ಜನ್ಮಗಳೋ, ನೂರು ಜೀವಯಾತ್ರೆ
ತೋರುತಿರುವುದೋ; ಅರಿಯೆನೊಂದನೂ; ನಿನ್ನ ಉಸಿರಿನೊಳಗೆ
ಕೇಳುತ್ತಿರುವೆನಾ—“ಜೀವರೆಲ್ಲರೂ ಪ್ರೇಮದೊಂದುಪಾತ್ರೆ !”

ನೀನಾರೊ ಏನೋ, ಏಕೆಬಂದೆಯೋ ನನ್ನ ಒಡಲಿನೊಳಗೆ
ಬಂದಮೇಲೆ ನೀನಾದೆ ನನ್ನ ಅಕ್ಕರೆಯ ಬಂಧದೊಳಗೆ.
ಯಾರೊ ಏನೋ ಬಂದಿಂತು ನಮ್ಮ ಒಲವ ಸೆಳೆದು ಬೆಳೆದು
‘ನೀನು ನನ್ನ ವನು’—ಎನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಚ್ಚರಿಯದೊಂದು ಹಿರಿದು!

ನನ್ನ ಗರ್ಭದಲಿ ಮೂಡಿಬರುವ ಮೊದಲೆಲ್ಲ ಇದ್ದೆ ಮಗುವೆ?
ಯಾವ ರೂಪದಲಿ, ಯಾವ ದೇಶದಲಿ, ಯಾವ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ?
ಎಷ್ಟು ಜನ್ಮದಲಿ, ಎಷ್ಟು ಯುಗಗಳಲಿ, ತಾರೆ ಗ್ರಹಗಳಲ್ಲಿ
ಸುತ್ತಿಬಂದೆಯೋ; ಏನುತಿಳಿಯದೊಲು ಬರಿದೆ ನೆಟಿಸುತ್ತಿರುವೆ !

ಎಲ್ಲ ಬಲ್ಲರೂ ಶಕ್ತಿಯಿದ್ದರೂ ನಿಶ್ಯಕ್ತಮುಗ್ಧನಂತೆ,
ನಟಿಸಿ ನನ್ನೆದೆಯ ಹಾಲನುಣ್ಣುವಾ ಬಯಕೆಯೇನೊ ನಿನಗೆ?
ನಾನೆಲ್ಲ ಬಲ್ಲೆ; ಈಗಲಾದರೂ ಬಂದೆಯೆಲ್ಲ ಬಳಿಗೆ.
ಭಕ್ತನೆಡೆಗೆ ತಾನಾಗಿ ಬರುವ ಮಾದೇವಕರುಣೆಯಂತೆ!

ಬೆಳಕು_ಧೂಳು

ಕಿಟಕಿಬಾಗಿಲ ಮುಚ್ಚಿ ಒಳಗೆ ಸಿದ್ಧಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ.
ಬೆಳಗಾಯಿತೇನೋ ಎಂದು ಮೇಲೆದ್ದೆ
ಹೌದು; ಬೆಳಗಾಗಿತ್ತು
ಮೂಡುದೆಸೆ ರಂಗಾಗಿ ಕಂಗೊಳಿಸುತ್ತಿತ್ತು.
ಇರುಳ ತಪ ಸಫಲವಾಗಿತ್ತು.
ಮನಕೆ ಸಂಭ್ರಮವಾಯ್ತು; ಕಿಟಕಿ-
ಯೊಂದನು ತೆರೆದೆ !
ಸ್ವರ್ಗ ಸುಂದರ ಕಿರಣ ವೊಂದೈತಂದು
ಕೋಣೆಯನು ಬೆಳಗಿತಂದು.
ಬಂದ ಬೆಳಕನು ಕಂಡು ಬೆರಗಾದೆ
ಅದರಲ್ಲಿ ವೈ ತೊಳೆದೆ; ಮಣೆದೆ.
ಉಳಿದ ಕಿಟಕಿಗಳೆಲ್ಲ
ಬೆಳಕು ಬರುವುದು ಎಂದು
ಎಲ್ಲವನು ತೆರೆದೆ, ಅತಿಯಾಸೆಯಿಂದ !
ನೋಡುತ್ತಿರೆಯಿರೆ ನಾನು
ಬೇರೆ ದಿಕ್ಕುಗಳಿಂದ
ತೆರೆದ ಕಿಟಕಿಗಳಿಂದ
ರೊಯ್ಯನೆಯೆ ಬೀಸುತ್ತ ಬಂತೊಂದು ಬಿರುಗಾಳಿ
ಧೂಳು ಕಸ ಕಡ್ಡಿಗಳ ಹೊತ್ತು ಧಾಳಾ ಧಾಳಿ-
ಯಲಿ ಭೋರ್ಗರೆದು,
ಕೋಣೆಯಲಿ ಕಸದ ಮಳೆಗರೆದು!

ಬೆಳಕು ಐತರಲೆಂದು ತೆರೆದ ಕಿಟಕಿಗಳಿಂದ
ಧೂಳನೂ ತೂರುವುಷು ಯಾರ ಆಸಂದ !
ಬೆಳಕನಿತ್ತವನೇ ಮತ್ತೆ ಧೂಳನೂ ತೂರುವುದೆ ?
ಗುಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿ ಎಂದೆ ? ಇರಬೇಕು, ಅರ್ಥವಿದೆ !

ಮುಗ್ಧ ತೀರ್ಥ

ಈ ಮನೆಯ ನೆಲದಲ್ಲಿ ಪುಟಿದು ಚಿಮ್ಮುತ್ತಿರುವ
ದೇವಲೋಕದ ದಿವ್ಯ ತೋರೆಯಮರಿಯೇ
ನಿನ್ನ ಸಾನಿಧ್ಯದೀ ಮುಗ್ಧ ತೀರ್ಥದಿ ನಾನು
ದಿನದ ಧೂಳಿನ ಬಾಳ ತೊಳೆಯುತ್ತಿರುವೆ!

ಮನದ ಅಂಗಳದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದ ಬಯಕೆಯ ಬಳ್ಳಿ-
ಯರಳಿಸಿದ ಮಲ್ಲಿಗೆಯು ಹೂವು ನೀನು.
ನಿನ್ನ ಮೃದುಹಾಸ ಮುಗ್ಧ ಕೋಮಲತೆ ಸೋಂಕಿದರೆ
ಗಲ್ಲಿನೆದೆಯೆಲ್ಲ ಹೂವರಳದೇನು ?

ಬೀಸರದ ನೀರಸದ ಮರಳು ಕಾಡೊಳು ನೀನು
ನಗುವ ನಂದನದಂತೆ ಮೂಡಿಬಂದೆ
ನೀನೀನ ಸಂತಸಕೆ ನಾವೇನು ಕೊಟ್ಟೇವೊ,
ಸಾಲಗಾರರೊ ನಾವು ನಿನ್ನ ಮುಂದೆ!

ಜನುಮಗಳ ಹಾದಿಯಲಿ ಉರುಳುವೀ ಸಂಸಾರ
ರಥಕೆ ಸಾರಥಿಯಾಗಿ ನಡೆಸುತ್ತಿರುವೆ
ಪ್ರೇಮಯಜ್ಞದಿ ಮೂಡಿ ಬಂದಿರುವ ಹೊಂಬೆಳಕೆ
ಬಾಳೊಂದು ಬೆಳಕಾಗಿ ಹೊಳೆಯುತ್ತಿರುವೆ!

ಆಷಾಢ

ಸಾಗಿಯೇ ಸಾಗುತಿವೆ, ಸಾಗಿಯೇ ಸಾಗುತಿವೆ
ಲಗ್ಗೆನುಗ್ಗುವ ಸೇನೆಯೊಲು ಮೋಡಗಳ ಸಾಲು !
ಸುತ್ತನರಳಿನ ನೆರಳು,
ಜೀವಗಳೊ ಛಾಯೆಗಳೊ
ತಿಳಿಯಲಾರದ ಒಗಟು !

ರವಿಯಿಲ್ಲ, ಶಶಿಯಿಲ್ಲ
ಬೆಳಕೂ ಅಲ್ಲ ಕತ್ತಲೂ ಅಲ್ಲ
ಮೋಡಗಳ ಕೆಸರಿನಲಿ ಹೂತುಹೋಗಿದೆ
ಉದಯಾಸ್ತಗಳ ಪೆಂಪು !
ನೂರು ಕೊರಗಿನ ಜಿನುಗಿನೊಲು
ತಟಪಟನೆ ತಟಪಟನೆ
ಒಂದೇಸಮನೆ ಕೊರೆವ ಸೋನೆಯ ಮೇಳ-
ದಲಿ ಜಗ ಮೂಕ,
ಬೇಸರದ ಗೋರಿಯಾಗಿದೆ ಲೋಕ !

ಗಾಳಿಗಳ ಗೋಳಿನಲಿ ಮೋಡಗಳ ತುಮುಲದಲಿ
ಸೋನೆಗಳ ಮೇಳದಲಿ
ಸಿಕ್ಕು ನರಳುವ ಜಗಕೆ ಎಂದು ಬಿಡುಗಡೆಯಹುದೊ
ಶ್ರಾವಣದ ಶ್ರೀ ಗೌರಿಯವತಾರವೆಂದಹುದೊ
ಎಂದು ಕಾದಿದೆ ಜೀವ ಗೂಡಿನೊಳಗೆ
ಗರಿ ಮದುರಿ ಕಣ್ಣುಚ್ಚಿ ಮೌನದೊಳಗೆ !

ಭಗ್ವಜೀವ

ಕಂಡೆ ನಾನು, ಬೆಂತರನೊಲು ನಿಂತ ತಂತಿ ಕಂಬದಿ
ಸಿಕ್ಕಿ ರೆಕ್ಕೆ ಬಡವ ಗಾಳಿಪಟವೊಂದನು ಮರುಕದಿ
ಆಷಾಢದ ಮೋಡದವೊಳೆ ಮೇಲೆ ಹರಿಯುತ್ತಿದ್ದಿತು
ಕೆಳಗೆ ಬಯಲಿನಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳಾಟ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಿತು.

ಸಾಲು ಸಾಲು ತಂತಿಯೆನಿತೊ ಕಂಬದಿಂದ ಕಂಬಕೆ,
ತುಡಿನ ಗಾಳಿಪಟದ ಸುಯ್ಯ ಗಮನಿಸದೊಲು ಮುಂದಕೆ
ಹರಿಯುತ್ತಿರಲು, ಹುಚ್ಚುಗಾಳಿ ಮೊರೆದು ಪಟವ ಹೆದರಿಸಿ
ಕುಣಿಯುತ್ತಿತ್ತು ಮರ ಮರಗಳ ಮಯ್ಯನೆಲ್ಲ ನಡುಗಿಸಿ

ಆಷಾಢದ ಗಾಳಿಗೆ ಪಟ ಸಿಕ್ಕು ಶೀರ್ಣವಾಗಿದೆ
ಬರಿಯಕಡ್ಡಿ ಎಲುಬಿನೊಡಲು ಸಾವಿನೊಡನೆ ಸೆಣಸಿದೆ.
ಏರಲಾರದಿಳಿಯಲಾರದಂಥ ಮುಷ್ಟಿ ಬಿಗಿತಕೆ
ಸಿಕ್ಕಿ ನರಳಿ ಕೊರಗಿರುವುದು ಜಿನುಗಿದಂಥ ಸೋನೆಗೆ!

ಒಮ್ಮೆ ಇದೂ ಆಕಾಶದ ಬಯಲಲಾಡುತ್ತಿದ್ದಿತು
ಸುತ್ತ ಬಂದ ಹಕ್ಕಿಗಳನು ಹೆದರಿಸೋಡಿಸಿದ್ದಿತು.
ಕೆಳೆಯ ಪಟಗಳೆಲ್ಲ ಇಳಿದು ಮನೆಯ ಸೇರಿಕೊಂಡುವು
ಆದರಯ್ಯೊ ದಾರ ಹರಿದು ಇಲ್ಲಿಬಂದು ಬಿದ್ದಿತು.

ಈಗ ಹಲವು ಹಕ್ಕಿಗಳೂ ಇದರ ಪಾಡನೋಡುತ್ತ
ಅಣಕಿಸುತ್ತ ಹಾರುತ್ತಿವೆ ತಮ್ಮಗರಿಯ ಕೆದರುತ
ಮೇಲೆನಡೆವ ಕಪ್ಪುಮೋಡ ಮುಖಕೆ ನೀರನೆರಚಿದೆ
ನೊಂದವರನು ನೋಯಿಸುವುದೆ ಜಗದ ಲೀಲೆ ಎನಿಸಿದೆ.!

ಕೆಲಗೆ ಪಟದ ಸೂತ್ರಧಾರನೊಬ್ಬನಿರುವನೆಂಬುದು
ಮರೆತು ತಾನೆ ಬಾನೊಳಲಿವ ಶೂರನೆಂದು ಬೀಗಿದ
ಹಮ್ಮಿಗಿಂಥ ಪತನವಾಯ್ತೋ; ಅಥವ ದುರದೃಷ್ಟವೋ,
ನೆನೆಯಬೇಡ ಹಿಂದನೆಲ್ಲ, ಅದನು ನಾವು ಬಲ್ಲೆವೋ?

ಹೇಗೊ ಏನೊ ಇತ್ತಬಂದು ಪತಿತ ಯೋಗಿ ಯಂದದಿ
ಸಿಕ್ಕುದಾಯ್ತು ಕಂಬದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಅಲುಗದಂದದಿ
ಯಾವ ಕೈಯಿ ಬಂದುಇದರ ಬಂಧನನನು ಹರಿವುದೊ
ಬಿಡಿಸಿದರೂ ಹರಿದ ಪಟವದೆಂತು ಮೇಲಕೇರ್ದುದೊ!

ಕಂಬದಿಂದ ಕಂಬದೆಡೆಗೆ ತಂತಿಯೆನಿತೊ ಓಡಿದೆ.
ಬಾನ ಬಯಲಿನಲ್ಲಿ ಹಲವುಗಾಳಿ ಪಟಗಳಾಡಿವೆ
ಕೆಲಗೆ ಬಯಲಿನಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳಾಟ ನಿಲದೆ ಸಾಗಿದೆ
ತಂತಿ ಕಂಬದಲ್ಲೇ ಪಟ ದೀನವಾಗಿ ನೋಡಿದೆ!

ಮಗುವನ್ನು ನೋಡಿ

ಹರಿದಾಡುವನು ಇವನು ಮನೆತುಂಬ, ನೆಲವೆ
ಮಿದುವಾಯಿತು !

ಎಲ್ಲಿದ್ದನೋ ಇವನು ; ಇವನಿಂದ ನಮ್ಮ
ಮನೆ ತುಂಬಿತು

ಹೂಗಂಪು ತುಂಬಿರುವ ಸರಸಿಯಂತೆ ಮನ
ಚೆಲುವಾಯಿತು.

ಇವನ ನಗುವೇನು, ಊದುಬತ್ತಿಯ ನವುರು
ಗೆರೆಯ ಧೂಪ !

ಉರಿಗಿಟ್ಟ ಹಸಿ ಸೌದೆ ಹೊಗೆಯನುಗಿದಂತೆ
ಇವನ ಕೋಪ !

ಹಿಡಿವರಾರೂ ಇಲ್ಲ, ಅಡಿದುದೆ ಅಟ
ಇವನೆ ಭೂಪ !

ಕಾಗೆ ಗುಬ್ಬಿಗಳೊಡನೆ ಇವನು ಸಲ್ಲಾಪ
ನಡೆಸುವನು

ಬೀದಿಯಲಿ ನಡೆವವರೆನೆಲ್ಲ ಕೈಬೀಸಿ
ಕರೆಯುತ್ತಿಹನು.

ವಿಶ್ವಚೇತನವನಿನೆಲ್ಲೆಲ್ಲ ಕಂಡು
ಬಾಳುತ್ತಿಹನು !

ಇದ್ದೀತು ಏಸುದಿನ, ಮಧುರ ನವನೀತ
ಮುಗ್ಧಮನಸು !-

ಬಾಳ ಬಿಸಿಗೆ ಕರಗಿ ನೀರಾದೀತು, ಈ
ಮಧುರ ಕನಸು.

ಇರುವುದರಲೇ ಅದನು ತುಂಬಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ
ನನ್ನ ಮನಸು !

ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ

ಮೂಡಿಬಹ ನೇಸರಿನ ಜೊತೆಗೊಂದು ಹೊಸ ಚಿಂತೆ
ದಿನ ದಿನವು ಮೂಡಿಬಂದು,
ಸೂರ್ಯನಸ್ತಮಿಸಿದರು ಮುಳುಗದೆಯೆ, ನ-
ನ್ನೆದೆಯಲ್ಲಿ ಬೇರೂರಿ ನಿಂದು
ಇರುಳ ಚಿಕ್ಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಚಾಚಿ ಸಾಸಿರ ಕುಡಿಯ
ಹಗಲಿರುಳು ಹಬ್ಬುತಿರಲು
ಬಾಳ ಬೀದಿಯ ನಡುವೆ ಬಿದ್ದೊಂದು ಕಲ್ಲಿನೊಲು
ದಿನದ ಭಾರದ ರೋಣುಗಲ್ಲಿನಡಿಗೆ
ಸಿಕ್ಕು ಈ ಜೀವವೇ ತಳಮಳಿಸಿ ನಡುಗೆ,
ನೂರು ನೋವಿನ ಕೀಟ ತಲೆಯ ಗೂಡಿನ ಸುತ್ತ
ಮೊರೆ ಮೊರೆದು ಕೊರೆ ಕೊರೆದು ಹಾರುತಿರಲು,
ಸಂಶಯದ ಜೇಡ ಜಾಲದಿ ಮನಸು
ಹುಳದಂತೆ ವಿ.ಡುಕುತಿರಲು,
ಬಾಳ ಕಣಜದ ಕಾಳು ಇಲಿಗಳಿಗೆ ಪಾಲಾಗಿ
ಬರಿಜೊಳ್ಳು ಒಳಗೊಳಗೆ ಕೊಳೆಯುತಿರಲು
ಅತ್ಯಸ್ತಿ ದಾರಿದ್ರ್ಯ ಸಂಕಟದ ಸಾಗರದಿ
ಒಡೆದ ಬದುಕಿನ ಹಡಗು ಜೀಕುತಿರಲು
ಯಾವ ಬಿರುಗಾಳಿಯೋ ದೂರದಿಂದಬ್ಬರಿಸಿ
ಬೀಸಿ ಬರಲು—
ಯಾವುದೀ ಶುಭದಭಯ ವಾಣಿ ಇಂದು
ನುಡಿಯುತಿದೆ ನನ್ನ ಮನೆವಾಗಿಲಲಿ ನಿಂದು !
“ತಲ್ಲಣಿಸಿದಿರು ಕಂಡ್ಯ ತಾಳುಮನವೇ
ಎಲ್ಲರನು ಸಲಹುವವನು ಇದಕೆ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ”

ಏನುನುಡಿ, ಎಂಥನುಡಿ !

ಅಲ್ಪತೆಗೆ ಸಿಡಿಲಬಡಿ!

ಯಾರು ನುಡಿಯುವರಿಂತು ? ಹರಿದಾಸರು!

ಗಂಭೀರ ಮುಖಮುದ್ರೆ ; ಗಾನದಾನಂದದಲಿ

ಯಾವ ಹಿರಿದನೊ ಕಂಡು ಅದನು ಕುಡಿಯುವ ತೆರದಿ

ಅರೆಮುಗಿದ ಕಣ್ಣಿನೆವೆ ; ಹೆಗಲಲಿದೆ ತಂಬೂರಿ

ತುಳುಕುತಿದೆ ಹಾಡು

“ತಲ್ಲಣಿಸದಿರು ಕಂಡ್ಯ ತಾಳುಮನವೇ

ಎಲ್ಲರನು ಸಲಹುವನು ಇದಕೆ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ”

ಭಿಕ್ಷುಕ್ಕೆ ಬಂದವರ ಮುಂದೆ ಭಿಕ್ಷುಕನಾದೆ

ನನ್ನೆದೆಯ ಜೋಳಿಗೆಯ ನಾನೆ ತೆರೆದು,

ಮುಂದೆ ನಡೆದರು ಅವರು ಹಾಡ ಸುರಿದು!

ತಾಯಿಗೆ

ಒಂದು ಸುಂದರ ಹೂವನರಳಿಸಿದ ಲತೆಯಂತೆ
ನೀನಿರುವೆ ನಸುನಗುವ ಕಂದನೊಡನೆ.
ಒಂದೆ ಬೆಳ್ಳುಗಿಲನ್ನು ಮಡಿಲಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದಿರುವ
ಗಿರಿ ಕನ್ಯೆಯೆಂದದಲಿ ತೋರುತಿರುವೆ!

‘ನನಚಿನ್ನ ಬಂಗಾರಿ ಅಪರಂಜಿ ಕಟ್ಟಾಣೆ’
ಎಂದು ಮಗುವನ್ನು ಕರೆದುದೆಸಿತು ಸಲವೋ!
ಎದೆಯ ಸಿರಿಯನ್ನೆಲ್ಲ ಸವಿ ಮುತ್ತಿನಲಿ ತುಂಬಿ
ಎರೆದಸಿತು ತಣಿವಿಲ್ಲ; ಏನುಒಲವೋ!

ತನ್ನಿಷ್ಟ ದೇವತೆಗೆ ಪೂಜೆಗೈಯುತ ದಿನವು
ತನ್ನ ತಾನೇ ಮರೆವ ಭಕ್ತನಂತೆ.
ಅದರ ಸಿಂಗಾರದಲಿ ನಿನ್ನ ನೀನೇ ಮರೆತೆ
ಬೊಂಬಿಯೊಟದೊಳಿರುವ ಹಸುಳೆಯಂತೆ!

ನಿನ್ನ ಕಣ್ಣೊಳು ಹೊಳೆವ ವಾತ್ಸಲ್ಯ ಚಂದ್ರಿಕೆಯೊ-
ಳದ್ದಿ ಶಿಶು ನಗುತಲಿದೆ ಚಿಕ್ಕೆಯಂತೆ!
ಜಗವನಾಳುವ ಒಲವು ಮೈದೋರಿದೀ ಪರಿಗೆ
ಬೆರಗುಮೌನದೊಳಿರುವೆ ಬಾನಿನಂತೆ!

ಕ್ರಾಂತಿಕಾರ

ಅದೊಬಂದ, ಇವನೊಂದು ಕಿರಿಯಬಿರುಗಾಳಿ!
ಮನೆಯ ಒಳಗೂ ಹೊರಗೂ ಇವನದೇ ಧಾಳಿ.
ಇದ್ದು ದೊಂದೆಡೆ ಇರದು ಇವನ ರಾಜ್ಯದಲಿ
ತುಂಟಿತನಕೆನ್ನೆ ರಡು ಕಾಲ್ ಬಂದ ತೆರದಿ
ಬಂದುವಿವನಿಗೆ ಎರಡು ಪುಟ್ಟಕಾಲು
ಮನೆಯ ವಸ್ತುಗಳೆಲ್ಲ ದಿಕ್ಕುಪಾಲು!

ತುಂಬುಕಿತ್ತಲೆ ಕೆನ್ನೆ, ನಗೆ ಮಿಂಚುಗಳ ಕುವರ
ಕ್ರಾಂತಿಕಾರ!

ಹೊಳೆವೆಳೆಯ ಕಂಗಳಲಿ ಬೆಳುದಿಂಗಳನು ತುಂಬಿ
ತಂದು ಮನೆಯಂಗಳಕೆ ಸುರಿವ ಧೀರ.
ಇವನು ಎದ್ದರೆ ಮನೆಯ ಮೈಯೆಲ್ಲ ಎಚ್ಚರ
ಇವನು ಮಲಗಲು ಮನೆಗೆ ಕವಿಯುವುದು ಮಂಪರ!

“ಕೊಳಲಿನಿದು, ವೀಣೆಯು ಇನಿದು ಎನ್ನುವರು
ಮಕ್ಕಳ ಸೊಲ್ಲನಾಲಿಸದ ಜನರು”
ಎಂದೊರೆದ ತಮಿಳು ಕವಿ; ಅವನ ಮಾತಿನ ಸತ್ಯ
ಅನುಭವಕೆ ಬರುತಿಹುದು ಇವನ ಎದುರು!
ಇವನ ಮಾತಿನ ಅರ್ಥ ದೇವರೇ ಬಲ್ಲ
ಭಾವ ಗೀತಗಳಂತೆ ಅಸ್ಪಷ್ಟವೆಲ್ಲ!

ಚಂದ್ರಮಾಮನ ಅಳಿಯ, ಬೆಕ್ಕು ನಾಯಿಯ ಗೆಳೆಯ,
ನಮ್ಮ ಲೋಕದ ತಿಳಿವಿನಾಚಿಯವನು
ಅವನ ನೀತಿಯೆ ಬೇರೆ, ಅವನ ನಿಯತಿಯೆ ಬೇರೆ
ದೇವ ಲೋಕದ ಬೆಳಕ ಹಿಡಿಯುವವನು

ಮಹ ಮಹಾ ಪಂಡಿತರ ಉದ್ಧರಣೆಗಲನೆಲ್ಲ
ನೆಕ್ಕಿ ರುಚಿ ನೋಡುವನು ರಸನೆಯಿಂದ!
ಎಷ್ಟಾದರೂ ಎಲ್ಲ ಬರಿಯ ನೀರಸವೆಂದು
ಹರಿದೆಸೆದು ಬಿಸುಡುವನು ತಾತ್ಪಾರದಿಂದ!

ಮನೆಗೆ ಮನೆಯೇ ಇವನ ಜೋತೆಗೂಡಿ ಆಡುವುದು
ಒಲವಿನಿಂದ
ನಮಗಡ್ಡಲಾಗಿರುವ ವರುಷಗಳ ಕರಿ ತೆರೆಯ
ಸರಿಸಿ ಬಾಲ್ಯದ ಚಿಲುವ ತಂದೆ ಕೋಡುವನು ಇವನು
ತನ್ನ ಒಂದೇ ಒಂದು ಮೃದು ಹಾಸದಿಂದ.

ಸಿಟ್ಟುಬಂದರೆ ಇವನ ತಡೆಯುವವರಾರುಂಟು?
ರುದ್ರಾವತಾರ!
ನಕ್ಕು ನಗಿಸುವ ಚಿಣ್ಣು, ಎದೆಯ ಒಲವಿನ ಹಿರಿಯ
ಸೂರೆಕಾರ.
ನನಗು ಅವಳಿಗು ನಡುವೆ ವ್ಯಕ್ತಪ್ರೇಮದ ಸೇತು;
ಇವ ಮಾಯಕಾರ
ಎರಡು ಬಾಳನು ಬೆಸೆದ ಸೂತ್ರಧಾರ!

ತೊರೆಯ ಹಂಬಲ

ಕಾಣದ ಕಡಲಿಗೆ ಹಂಬಲಿಸಿದೆ ಮನ,
ಕಾಣಬಲ್ಲೆ ನೇ ಒಂದುದಿನ?
ಕಡಲನು ಕೂಡಬಲ್ಲೆ ನೇ ಒಂದುದಿನ—

ಕಾಣದ ಕಡಲಿನ ಮೊರೆತದ ಜೋಗುಳ
ಒಳಗಿವಿಗೇಗಳು ಕೇಳುತ್ತಿದೆ
ನನ್ನ ಕಲ್ಪನೆಯು ತನ್ನ ಕಡಲನೇ
ಚಿತ್ರಿಸಿ ಚಿತ್ರಿಸಿ ಸುಯುಕ್ತಿದೆ
ಎಲ್ಲಿರುವುದೋ ಅದು
ಎಂತಿರುವುದೋ ಅದು
ನೋಡಬಲ್ಲೆ ನೇ ಒಂದು ದಿನ
ಕಡಲನು ಕೂಡಬಲ್ಲೆ ನೇ ಒಂದು ದಿನ!

ಸಾವಿರ ಹೊಳೆಗಳು ತುಂಬಿ ಹರಿದರೂ
ಒಂದೇ ಸಮನಾಗಿಹುದಂತೆ!
ಸುನೀಲ ವಿಸ್ತರ ತರಂಗ ಶೋಭಿತ
ಗಂಭೀರಾಂಬುಧಿ ತಾನಂತೆ!
ಮುನ್ನಿರಂತೆ
ಅಪಾರವಂತೆ
ಕಡಲನು ಕಾಣಬಲ್ಲೆ ನೇ ಒಂದುದಿನ
ಅದರೊಳು ಕರಗಲಾರೆನೇ ಒಂದುದಿನ!
ಜಟಿಲ ಕಾನನದ ಕುಟಿಲ ಪಥಗಳಲಿ
ಹರಿವ ತೊರೆಯು ನಾನು!

ಎಂದಿಗಾದರೂ ಕಾಣದ ಕಡಲಿಗೆ
ಸೇರ ಬಲ್ಲೆ ನೇನು ?
ಆಪುಣ್ಯವೆಂದಿಗೊ
ಕಾಲವೆಂದಿಗೊ
ಕಡಲೊಡಲಿನ ಆ ರತ್ನ ಗರ್ಭದಲಿ
ಸೇರಬಹುದೆ ನಾನು
ಕಡಲ ನೀಲಿಯೊಳು
ಕರಗಬಹುದೆ ನಾನು ?

ಕಡಲನ್ನು ಕಂಡಾಗ

ಕಡಲ ಕಾಂಬಾಸೆ ಕಡಲುವರಿತ್ತು ನನ್ನ ಮನಸಿನೊಳಗೆ
ವರುಷವಿಷ್ಟುತ್ತುಮೂರು ತುಂಬುತಿದೆ ನಿನ್ನ ಕಂಡ ದಿನಕೆ
ಕಡೆಗು ಬಲು ದಿನಕೆ ನಿನ್ನ ದರ್ಶನವು ಲಭಿಸಿತೆನಗೆ ಜಲಧಿ,
ಇಂದು ಬಂದಿರುವೆ ನಿನ್ನ ಎದುರಿನಲಿ ದೈವಕೃಪೆಯ ಬಲದಿ.

ನಿನ್ನ ಭೂಮತೆಯ ಭವ್ಯ ಚಿತ್ರವನು ಮನದಿ ಮೂಡಿಸಿದ್ದೆ
ನಿನ್ನ ಘೋಷವನು ನನ್ನ ಕಲ್ಪನೆಯ ಕಿವಿಯೊಳಾಲಿಸಿದ್ದೆ.
ಇಂದು ಕಂಡೆನಾ, ತುಂಬಿ ಬಂದಿತೋ ನನ್ನ ಮನದಬಯಕೆ
ಕಂಡ ಸಂತಸಕೆ ನನ್ನ ವಾಣಿಯಲಿ ಹಾಡುವಾಸೆ ನನಗೆ!

ಎತ್ತ ನೋಡಿದರು ನೀಲ ನೀಲ ಜಲ ಕಲ್ಲೋಲ ರುದ್ರಮಾಲೆ !
ಕೆಳಗೆ ನೀಲ ಜಲ ಮೇಲೆ ನೀಲ ತಲ, ದಿಟ್ಟಿಸೋಲುವೋಲೆ.
ಎಲ್ಲೆಲ್ಲು ನೀಲ; ಭೂಮತೆಯ ಕುರುಹು ಬರಿಯ ನೀಲಿಯಂತೆ.
ನೀನೆ ತೋರುತಿಹೆ ನನ್ನ ಕಂಗಳಿಗೆ ನೀಲ ಬೊಮ್ಮನಂತೆ!

ಏನು ಅಬ್ಬರವೊ ಏನು ಉಬ್ಬರವೊ ನಿನ್ನ ಗರ್ಭದಲ್ಲಿ !
ರುದ್ರ ವೀಣೆಗಳ ತುಮುಲ ನಾದವೋ ನಿನ್ನ ಮೊರೆವರಾಗ
ಪ್ರಳಯ ಭೈರವನು ಲೋಕ ಲೋಕಗಳ ಮೆಟ್ಟಿ ಕುಣಿಯುವಾಗ
ಅವನ ತಾಂಡವಕೆ ತಾಳ ಹಾಕುವೆಯ ತೆರೆಯ ತಾಳದಲ್ಲಿ?

ನಾದ ಬ್ರಹ್ಮದಾ ಸ್ಯಕ್ತ ರೂಪವೋ ನಿನ್ನ ವೇದಘೋಷ !
ಲೋಕ ಲೋಕಗಳ ಮೋಹಸಿದ್ರೆಯಿಂದೆಚ್ಚರಿಸೆ ಮೊಳಗುವಂತೆ
ವಿಶ್ವಕವಿಯು ತಾ ಕಟ್ಟಿ ಹಾಡುತಿಹ ಚೈತನ್ಯ ಕವನದಂತೆ
ಏನು ಆದರೂ ಏನು ಹೋದರೂ ನಿಲ್ಲದಂಥ ಘೋಷ !

ಸೃಷ್ಟಿ ಕರ್ತನನು ಕುರಿತು ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯ ಮಾಡುತ್ತಿರುವೆಯೇನು?
ನಿನ್ನ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಗೆ ನನ್ನ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯ ಬೆರಸುತ್ತಿರುವೆ ನಾನು.
ನಿತ್ಯ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯ ಸತ್ಯಚೇತನವೆ ನಮಸ್ಕಾರ ನಿನಗೆ.
ನಿನ್ನ ಘೋಷದಲಿ ನನ್ನ ದನಿಯನೂ ಬೆರಸುವಾಸೆ ನನಗೆ.

ನಾನಿಲ್ಲಿ ಬರುವ ಮೊದಲಲ್ಲು ನೀನು ಇಂತೆ ಮೊರೆಯುತ್ತಿದ್ದೆ
ನಾನು ಬಂದಿಲ್ಲ ನಿಂತು ನೋಡುತ್ತಿರೆ ಇಂತೆ ಮೊರೆಯುತ್ತಿರುವೆ.
ನಾನು ಹೋದರೂ ಎಂದಿನಂತೆ ನೀನಂತೆ ಹಾಡುತ್ತಿರುವೆ!
ನೀಲ ಬಾನಿನಾ ಭವ್ಯಮೌನದೆಗೆನೊ ನುಡಿಯುತ್ತಿರುವೆ !

ಏನು ಆಟವೋ ಎಂಥ ಬೇಟವೋ ನಿನ್ನ ತೆರೆಗೆ ದಡಕೆ
ನಿಮಿಷ ನಿಮಿಷಕೂ ಬಂದು ದಡದೆಡೆಗೆ ಬಡಿಯುವಾಸೆ ಅವಕೆ!
ವರುಷ ವರುಷಗಳು ಉರುಳಿ ಹೋದರೂ ಮುಗಿಯದಂಥ ಆಟ
ಬುವಿಯ ಹೆಣ್ಣಿಗೂ ಕಡಲ ಗಂಡಿಗೂ ತೀರದಿರುವ ಬೇಟೆ !

ಭವ್ಯ ಕಲೆಗಾರನಲ್ಪ ಕೃತಿಯಲೂ ಚೆಲುವು ಪೂರ್ಣಗೊಂಡು
ಬರುವತೆರದಿ, ಇದೊ ಕವ್ವೆಚಿಪ್ಪುಗಳು ಬೀಳುತ್ತಿಹವು ಬಂದು !
ಕಡಲಗರ್ಭದಾ ಮುತ್ತು ರತುನಗಳು ಇಂತು ಬಾರವೇಕೆ?
ಕವ್ವೆಚಿಪ್ಪುಗಳೊ ಮುತ್ತು ರತುನಗಳೊ, ಅದರ ಘನತೆ ಅದಕೆ!

ತೆರೆಯ ಚವರಿಗಳೊ ವಾಡ್ಯ ಘೋಷಗಳೊ, ನಿಜಕು ರಾಜ ನೀನು
ನಿನ್ನ ಗಾಂಭೀರ್ಯ ನಿನ್ನವಿಸ್ತಾರ ಮತ್ತೆ ಯಾರಿಗಿಹುದು?
ಬುವಿಯ ತೆರದಲ್ಲಿ ಬುವಿಯ ದೊರೆಗಳಿಗೆ ದಾಸನಲ್ಲ ನೀನು
ನಿನ್ನ ರಾಜತನ ನಿನ್ನ ವೈಭವವು, ನಿನಗೆ ಮೀಸಲಹುದು!

ನಿನ್ನ ನೀಲ ಜಲದೆದೆಯ ಮೇಲುಗಡೆ ಕೋಟೆ ನಾವೆ ತೇಲಿ
ಹೋಗುತ್ತಿಹವು ಕಾಣ್ ತೆರೆಗಳಗ್ರದಲಿ ತೃಣಗಳನ್ನು ಹೋಲಿ !
ಒಮ್ಮೆ ನಿನ್ನ ತೆರೆ ಎತ್ತಿ ಎಸೆಯಿತೋ, ಮುಗಿಯಿತದರಪಾಡು
ಮನುಜ ಸಾಹಸದ ಕಿಡಿಗಳಂತೆ ಅವು ತೇಲುತ್ತಿಹವು ನೋಡು !

ಕಡಲ ಕರೆಯ ನುಣ್ ಮಳಲ ಮೇಲುಗಡೆ ನನ್ನ ಹೆಸರ ಬರೆದೆ!
ಒಂದು ತೆರೆಯನಿನ್ನೊಂದು ಅಟ್ಟಿ ಮುಂದೋಡುತ್ತಿರುವ ಪರಿಗೆ
ನಿಬ್ಬಿರಗು ಹೊಡೆದು ತೆರೆಯ ಲೀಲೆಯನು ನೋಡಿ ನೋಡಿ ನಿಂದೆ,
ಆಯ್ಯೋ ಕಂಡೆನೇ, ತೆರೆಯು ನುಗ್ಗಿತೋ ನನ್ನ ಕಾಲಕೆಳಗೆ !

ಬಂದ ತೆರೆಯು ಭುಸ್ಸೆಂದು ನುಗ್ಗಿ ಅಪ್ಪಳಿಸಿತಯ್ಯ ದಡಕೆ!
ಮರಳ ಮೇಲೆ ಬರೆದಿನ್ನ ಹೆಸರು ನಿರ್ನಾಮವಾಯ್ತು ಚಣಕೆ.
ಹೆಸರು ಹೋಯಿತೇ ಎಂದು ಕೋರಗುತಿರೆ ಏನೊ ಆಯ್ತು ಮನಕೆ.
ನನ್ನ ಬೆತ್ತನಕೆ ನಾನೆ ನಾಚುತ್ತ, ನನ್ನ ನೋಡಿ ನಕ್ಕೆ !

ನಿನ್ನ ಕಾಣುತ್ತ ನಿನ್ನ ರೂಪದಲಿ ನಾನೆ ಕರಗಿಹೋದೆ
ಪುತ್ತಿ ನೋಡಿದರೆ ನೀಲ ನೀಲ ಜಲ ನೀನೆ ಎಲ್ಲವಾದೆ!
ನಿನ್ನ ಘೋಷದಲಿ ನನ್ನ ಎದೆಯ ದನಿ ಲೀನವಾಯಿತೆಲ್ಲ
ನಿನ್ನ ಎದುರಿನಲಿ ನನ್ನ ತನಕೆ ಏನೇನು ಉಳಿಯಲಿಲ್ಲ !

ನೆಪ

ನೆರೆಮನೆಯ ಬಾಣುಲಿಯ ಎದೆಯಿಂದ ವೀಣೆದನಿ
ತೇಲಿ ಅಲೆಯಲೆಯಾಗಿ ಬರುತಲಿಹುದು!
ಯಾರು ನುಡಿಸುತಲಿಹರೋ; ಯಾರು ನುಡಿಸಿದರೇನು,
ಕೇಳುವೆದೆಯೊಳಗದರ ಮೂಘ್ಯವಿಹುದು.

ಅಹ ಕೇಳು, ಮಿಡಿಯುತಿದೆ ಶೋಕ ಗೀತೆಯನೊಂದ,
ಎದೆಯ ತಂತಿಯನೆಲ್ಲ ಮೀಂಟಿ ಮೀಂಟಿ
ಎದೆಯಾಳದಲಿ ನೂರು ನೋವುಗಳು ಸುಯ್ಯುತಿವೆ
ಹರಿದು ಬರುವೀ ರಾಗ ರಸವನೀಂಟಿ!

ಹಾಡು ನಿಂತುದು ಅಲ್ಲಿ; ನಿಶ್ಯಬ್ದವಾಯ್ತುರುಳು
ಜೋಗುಳವನಾಲಿಸಿದ ಶಿಶುವಿನಂತೆ!
ನನ್ನ ಎದೆಯೊಳಗಿನ್ನು ಮೊರೆಯುತಿಹುದಾ ವೀಣೆ
ಹೆಪ್ಪುಗಟ್ಟಿದ ಎದೆಯ ಕಡೆಯವಂತೆ!

ಯಾವ ಹಾಡನೊ ಕೇಳಿ ಇಂತೇಕೆ ತುಡಿವುದೆದೆ?
ಅದಕು ಇದಕೂ ಏನು ಸಂಬಂಧವೋ!
ತುಂಬಿರುವ ಎದೆ ತನ್ನ ನೋವುಗಳ ತುಳುಕಾಡ-
ಲೊಂದು ನೆಪವನು ಕಾದು ನಿಲುವುದೇನೋ!

ಕುಲುಮೆ ಕೆಂಡಗಳಾರಿ ಬೂದಿ ಮುಸುಗುತಲಿರಲು
ಮೇಲಿನಿತು ಇದ್ದಿಲನು ಒಟ್ಟಿ ತಿದಿಯೊತ್ತಿ
ಉರಿಯ ಕೆರಳಿಸುವಂತೆ ಅವಾವುದೋ ನೆಪವೋ
ಎದೆಯ ನೋವನು ಮರಳಿ ಕೆರಳಿಸುವುದೆತ್ತಿ!

ಕಸಪೊರಕೆ

ಯಾವ ಕೈಯನೋ ಸೇರಿ ಕಸವ ಗುಡಿಸಿದ ಮೇಲೆ
ತಾನು ಗುಡಿಸಿದನೆಂಬ ಬಿಂಕವಿನಿತಿಲ್ಲದೆಯೆ
ಮೌನದಲಿ ಮಲಗಿಹುದೆಂತು ನೋಡಾ ಕಸಪೊರಕೆ!
ದಿನ ದಿನವು ಗುಡಿಸುವುದು ಕಸವನ್ನು; ಮರು ಚಣಕೆ
ಎಲ್ಲಿಯೋ ಮಲಗುವುದು! ಕಸಪೊರಕೆಯಲ್ಲದೆಯೆ
ಬೇರೆ ಗುರುವೇತಕ್ಕೆ ಮಾನವತೆಯನು ಮೇಲೆ
ಎತ್ತಿಕೊಂಡೊಯ್ಯುದಕೆ! ಈ ಜಗವೆಂಬುದೊಂದು
ಕಸ ತುಂಬಿದರಮನೆಯೊ! ಯುಗ ಯುಗದಿ ಒಂದೊಂದು
ಹಿರಿಯ ಪೊರಕೆಯು ಬಂದು ಗುಡಿಸುವುದು ಈ ಮನೆಯ!
ಆ ಪೊರಕೆಯನೆ ನಾವು 'ಅವತಾರ' ವೆನ್ನುತ್ತ
ಪೂಜಿಸೆವು! ದಿನ ದಿನವು ಕಸ ಮತ್ತೆ ತುಂಬುತ್ತ
ಹೋಗುವುದೆ ಈ ಮನೆಯ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ! ಈ ಮನೆಯ
ಶುದ್ಧಿ ಕರಣವೆ ನಮ್ಮ ಕಸಪೊರಕೆಗಿರುವ ಗುರಿ.
ಕಸಪೊರಕೆಯೆನಗೆ ಗುರು; ಮೇಣೆನ್ನ ಬಾಳಗುರಿ!

ಕ್ರಿಸ್ತನು

ಕ್ರಿಸ್ತನು ಬಂದಿಹುದು; ಕ್ರಿಸ್ತನೇದೆಯೆಂದದಲಿ
ಶೋಭಿಸಿದೆ ತಿಳಿನೀಲಿಯಾಕಾಶ! ಬೆಳ್ಳಕ್ಕಿ
ಮಾಲೆಗಳು ತೇಲುತಿವೆ ದೇವದೂತರ ತೆರದಿ.
ಚರ್ಚಿನ ಗಂಟೆ ಘೋಷಿಸಿದೆ ಗಂಭೀರ ಕಂಠ-
ದಲಿ ಗುರುವಿನಾದೇಶವಂ; ಹೊನಲಾಗಿ ಹರಿವ
ಪ್ರಾರ್ಥನಾ ಗೀತದಲಿ ಮುಳುಗಿಹುದು ಮಂದಿರವು!
ಅದೊ ಒಳಗೆ, ಮೋಂಬತ್ತಿಗಳ ಮಬ್ಬು ಬೆಳಕಿನಲಿ
ನೋಡು ಕ್ರಿಸ್ತನ ದಿವ್ಯ ಮಂಗಳ ಮೂರ್ತಿ! ಅಂದು
ಗೋಲ್ಗೊಥದ ಗುಡ್ಡದಲಿ ಶಿಲುಬೆಯಜ್ಞಕ್ಕೆ ತನ್ನ
ಶನುವ ತೆತ್ತಾ ಧೀರಸುಂದರ ಪುರುಷ! ಜಗದ
ಗಂಭೀರತೆಯೆ ಮುಖ ಬಿಂಬವಾದಂತೆ; ಕಣ್ಣು-
ಗಳೆರಡು ಕರುಣಾ ರಸದ ಕಡಲಿಂಬಂತೆ; ಆ
ಮೂರ್ತಿ! 'ದೇವರ ರಾಜ್ಯವಿಹುದು ನಿಮ್ಮೊಳಗೆ'
ಎಂದರೂ ಮಾನವತೆ ತೊಳಲುತ್ತಿದೆ ತನುದೊಳಗೆ!

ಒಳಗೆ

ಮನೆಯ ಬಾಗಿಲ ಹೊರಗೆ ಸುಡುವ ಬೇಸಗೆ ಬಿಸಿಲು
ಮನ ಚಿಂತೆಗಳ ಹುತ್ತ; ಮೇಲೆ ಬೆವರಿನ ಜಳಕ!
ಇಂಥ ಹೊರ ಜಗದಿಂದ ಮನೆಯ ಹೊಸಿಲಿಗೆ ಬಂದ-
ರಿದೆ ಒಳಗೆ ಸಂಸಾರ ವೃಕ್ಷದ ನೆಳಲು! ಮಡದಿ-
ಯಕ್ಕರೆಯ ಹೂಗಂಪು ಹರಡಿಹುದು, ದೇವರೆದು-
ರಿಗೆ ಉರಿದು ಗೆರೆಗೆರೆಯ ಲಾಸ್ಯದಲಿ ಕೋಣೆಯನು
ತುಂಬುವ ಊದುಬತ್ತಿಯ ನವುರು ಗಂಧದಂತೆ !
ಬಂದೊಡನೆ ಬಾಗಿಲಲಿ ತಬ್ಬುವುದು ಮಗುವಿನೆಳ-
ನಗೆಯ ತಿಂಗಳನ ಬಳ್ಳಿ ತೋಳಿನ ಬಳಸು! ಆ
ಜೊಲ್ಲುಗುವ ಜೇನ್‌ದುಟಿಯ ತೊದಲು ಮುತ್ತಿನಮಾತು
ಮನದ ಬವಣೆಗೆ ಮದ್ದು. ಬೇಸಗೆಯ ನಡು ಹಗಲು
ತಿಳಿನೀರ ತೊರೆಯೊಳಗೆ ಮಲಗಿ ಮಿಸುಗುವ ಹರಳು-
ಗಲ್ಲುಗಳ ರೀತಿಯಲಿ ತೋರುತ್ತಿದೆ ಈ ಬಾಳು
ಇಂಥ ಒಲವಿನ ತೊರೆಯೊಳದ್ದಿರಲು ನಾವುಗಳು!

ಬಂಡೆ-ಹೂವು

ಬೆಟ್ಟಬಂಡೆಯ ಮೇಲೆ ಕಲ್ಲೆ ಮರವಾದಂತೆ
ದೇವಗಣಗಲೆ ಮರವು ನಿಂತು ಮುಗಿಲಿಗೆ ಹೂವಿ-
ನಾರತಿಯನೆತ್ತತ್ತಿದೆ! ಎಲೆಗಳೊಂದಾದರೂ
ಇಲ್ಲ ; ಹಿಡಿಹಿಡಿ ಹಿಡಿದ ಹೂವೆಲ್ಲ ಬಿಳಿದು ; ಆಹ
ಹೂವು ಎಂಥಮಿದು ! ಬಂಡೆಯೊಳು ಘಟ್ಟೆ ; ಬಲು ಘಟ್ಟೆ
ಒಂದು ಮೃದು ಮತ್ತೊಂದು ಕಠಿಣ ; ಈ ಮೃದುತೆ ಆ
ಕಠಿಣತೆಯ ಮತ್ತೊಂದುರೂಪ ! ಕಾರಿಣ್ಯವೀ-
ಮೃದುತೆಯನ್ನೊಂದುರೂಪ ; ಈ ಮೃದು ಕಠಿಣವೆಂ-
ಬೆರಡು ಬೇರೊಂದು ಸಿಲವಿನರೂಪ ! ನೋಡು ಈ
ಹೂವನರಳಿಸಿದ ಮರ ಆ ಕಲ್ಲುಬಂಡೆಯೊಳು
ಬೇರೂರಿ ರಸವಹೀರುತ್ತಿದೆ ; ಕಲ್ ಗುಂಡಿನೆದೆ-
ಯಲ್ಲು ಕೋಮಲತೆಯರಳಿಸುವ ಮೂಲರಸವಡ-
ಗಿಹುದು ! ಈ ಬಂಡೆಯೇ ಅಲ್ಲಿ ಮರದತುದಿಯಲಿ
ಹೂವಾಗಿ ಅರಳಿಹುದು ! ಓ ಮನವೆ ನೋಡಿ ಕಲಿ !

*ಒಂದುರಾತ್ರಿ

ನನ್ನೆ ದೆಗೆ ಎದೆಯಿಟ್ಟು ಮಲಗಿದ್ದ ನವನಿಲ್ಲಿ
ಕ್ಷಣದಂತೆ ಕಳೆದೊಂದು ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ
ಉಳಿದವರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಳೆಗದ ಕಣಕಾಗಿ
ಎದ್ದು ನಡೆದನು ಅವನು ಮುಂಬೆಳಗಿನಲ್ಲಿ.
ಎಷ್ಟಾದರೂ ನಾನು ಅಬಲೆಯಾದುದರಿಂದ
ಬೀಳುಕೊಟ್ಟೆನು ಅವನ ಅತಿ ಮೌನದಲ್ಲಿ—

ಇನ್ನೊಬ್ಬಳೆದೆಯವನ ಅಪ್ಪಿಕೊಂಡಿಹುದೀಗ
ಮುಗಿವಿಲ್ಲದಿಹ ಕಾಳ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ !
ಮುಂದೆ ಎಂದೆಂದಿಗೂ ಕಾಳಗದ ಕಣಕಾಗಿ
ನಡೆಯಲಾರನು ಅವನು ಮುಂಬೆಳಗಿನಲ್ಲಿ.
ಏಕೆನಲು, ಅವಳವನ ತಾಯಿ, ಭೂದೇವಿ
ಬಿಡಲಾರದಪ್ಪಿಹಳು ತನ್ನ ಎದೆಯಲ್ಲಿ!—

★Wilfried Gibson ಎಂಬ ಕವಿಯ One Night ಎಂಬ ಕವಿತೆಯ ಅನುವಾದ.

ಜಾರಿದ ಹೂವಿಗೆ

ಅವಳ ಸಿರಿಮುಡಿಯಿಂದ ಕೆಳಗೆ ಉರುಳಿತು ಹೂವು
ಯಾಒನಿಯ ಮುಡಿಯಿಂದ ನಕ್ಷತ್ರದಂತೆ!
ಹಿಂದೆ ನಡೆದವ ನಾನು, ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಂಡೆನದ
ಏನು ಸೊಗಸಾಗಿತ್ತು ಮಲ್ಲಿಗೆಯ ಹೂವು!

ಅವಳ ಕೇಶದ ಕಂಪು ಹೂಗಂಪಿನೊಡನೆರೆದು
ಘಮ ಘಮಿಸುತ್ತಿದ್ದರ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ.
ಇಂಥ ಕಲ್ಲೆದೆಯವಳೊ, ಇಂಥ ಹೂವನು ಮರೆದು
ನಡೆದಳಲ್ಲಾ ಅವಳು ಅತಿ ಬಿಂಕದಲ್ಲಿ!

ಇದ ಮುಡಿದ ತರುಣಿಯದೊ ನಡೆಯುವಳು ದೂರದಲಿ
ಹೂವು ಜಾರಿದುದೆಂಬ ಅರಿವಿಲ್ಲದೆ.
ಅಪ್ಸರೆಯು ತೊರೆದೊಂದು ಮರ್ತ್ಯಮರ್ತ್ಯ ಶಿಶು—
ವಿನ ತೆರದಿ ಹೂವಿಹುದು ದಿಕ್ಕಿಲ್ಲದೆ!

ಮನೆಯ ತಲುಪಿದ ಮೇಲೆ ಕೊರಗುವಳೆ ಆ ತರುಣಿ
ಹೂಜಾರಿ ಹೋದುದಕೆ? ನಾನರಿಯೆನು.
ನಾನಿದಕೆ ಮರುಗುವೆನು; ಯಾವ ವಸ್ತುವೊ ಏನೊ
ಸೆಳವುದಚ್ಚರಿಯಲೆ ನಮ್ಮೆದೆಯನು!

ಭಗ್ನ ಚೆಲುವೆ

ಯೌವನದ ತೇರಿನೋಲು ನೀ ತೇಲಿ ಬಂದೆ
ನನ್ನ ಬಳಿಯೇ ಹಾದು ಮುಂದೆ ನಡೆದೆ
ನೀ ನಡೆದ ಮೇಲೆ ನಾ ಮರುಗಿದೆನು ನಿನಗೆ
ಬಲು ಮೌನದೊಳಗೆ!

ವರುಷಗಳ ಕೋಡೊತ್ತಿ ಕಣ್ಣುಸುತ್ತಲು ಕೊರೆದ ಗೆರೆಯ ಉಂಗುರವ,
ತೆಳುಬಿದ್ದ ಗಲ್ಲಗಳ, ನಿಟ್ಟುಸಿರು ಕಂದಿಸಿದ ಅಧರಗಳ ಇರವ
ಬಣ್ಣ ಸ್ನೋ ಪೌಡರನು ಮೆತ್ತಿ ಚೆಲುವನು ಹೇರಿ ಮೆರೆಸುವಿ ಪರಿಗೆ
ಮರುಗಿದೆನು ನಿನಗೆ!

ಕಡಲತ್ತ ಹರಿದ ಹೊಳೆಯನು ಮತ್ತೆ ಉಗಮದೆಡೆ ತಿರುಗಿಸುವ ಬಯಕೆ
ಹಾರಿ ಹೋದಾ ಕಂಪ ತಿರುಗಿ ತುಂಬುವ ಬಯಕೆ ಹೂವಿನೊಳಗೆ
ಸಾಧ್ಯವೇ ಬದುಕಿನೊಳಗೆ?

ಓ ಭಗ್ನ ಚೆಲುವೆ
ನಿನ್ನ ನು ಕಂಡು ಮರುಗಿನಿಲುವೆ.
ಯುಗ ಯುಗದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ನಾಗರಿಕತೆಯ
ಪುನರುಜ್ಜೀವನದ ವ್ಯಥೆಯ ಕಥೆಯನು ನೆನೆದು
ನಿಡುಸುಯ್ಯುವೆ!

ಸಂಗಮ

ಇದು ಜೀವನದ ಸಂಗಮ.

ಯಾವ ಪರ್ವತ ಲಿಂಗದಿಚ್ಛೆ ಈ ತೆರದಿ
ಜಂಗಮವಾಗಿ ಬಂದಿಲ್ಲಿ ಸಂಗಮವಾಯ್ತೊ!
ಒಂದನೊಂದನು ಹುಡುಕಿ ಬಂದೆರಡು ಚೇತನಕೆ
ಇಲ್ಲಿ ಬಾಳೊಂದಾಯ್ತೊ
ಏನು ತೆರೆ ಏನು ನಿರ್ಘೋಷ!
ಆ ದಡದಿಂದ ಈ ದಡಕೆ
ಈ ದಡದಿಂದ ಆ ದಡಕೆ
ತುಂಬಿ ಗಂಭೀರವಾಗಿದೆ ಹೊನಲಿನಾಪೇಶ!
ಸೆಳೆತಕೆ ಸಿಕ್ಕ ಮರಮೋಟು ಕಸಕಡ್ಡಿ
ಅದರ ಒಳಗೆ
ಚೇತನದ ಸುಳಿಯಲಿ ಸಿಕ್ಕ ಜಡಕೂ ಕೂಡ
ಚೈತನ್ಯ ಬಂದ ಹಾಗೆ
ಹೇಗೋ ಎಲ್ಲೋ ಬಿದ್ದು ಕೊಳೆವ ಬದುಕಿಗೆ ದೈವ-
ಕೃಪೆ ದೊರೆತ ಹಾಗೆ
ಸಾಗುತೆನೆ ಹೊನಲಿನೊಳಗೆ!
ಇದು ಕಡಲೆಡೆಗೆ ನಡೆವಂಥ ಹಿರಿ ಚೇತನ
ಹಿರಿದರೆಡೆ ನಡೆವವರು ಹಿರಿಯರಪ್ಪರು ಕಾಣ!
ಓ ಹೊನಲ ರಾಜ
ಒಯ್ದು ಮುಟ್ಟಿಸು ನನ್ನ ಎದೆಯ ಹಂಬಲನು, ಆ
ಮೊರೆ ಮೊರೆವ ಮುನ್ನಿರಗೆ.
ನಾಲ್ಕು ಹನಿ ನೀರಾಗಿರುತ್ತಿದ್ದೆನೇ ನಾನು,
ಸಂಗಮಿಸಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದೆ ನಿನ್ನ ಜೊತೆಗೆ.
ನಾವು ಮನುಜರು ನೋಡು
ನೂರು ಕನಸನು ತುಂಬಿ ಸುಯ್ಯದೆಮ್ಮಯ ಪಾಡು!

ಸಂಕ್ರಾಂತಿ

ಹಗಲಿನ ಹಬ್ಬದ ಜಾತ್ರೆಯು ಮುಗಿಯಿತು
ರವಿ ಸಂದನು ಪಡುವಣ ಗುಡಿಗೆ.
ಕತ್ತಲ ಕಣಿವೆಯೊಳುರುಳುತ ನರಳುವ
ಬೆಳಕಿನ ತೊರೆಯೊಲು ಸಂಜೆಯಿರೆ
ಭೀತಿಯ ಭೂತವು ಜಡೆಯ ಬಿಚ್ಚಿದೊಲು
ಹಿರಿಯಾಲದ ಮರ ನಿಂತಿರಲು
ಕೊಂಬೆ ಕೊಂಬೆಯಲಿ ದುರ್ಮಂತ್ರದವೊಲು
ಎನಿತೋ ಬಾವಲಿ ಜೋತಿರಲು
ಮನ ಬೆದರಿತು ಆ ನೋಟನ ನೋಡಿ
ಜಗವನೆ ಮುಸುಕಿರೆ ಕತ್ತಲ ಮೋಡಿ!

ಚಣ ಯುಗವಾಯಿತು, ಮನ ಹಾರೈಸಿತು
ಬೆಳಕಿನ್ನುಕುಡಿಯೊಂದನು ಬಯಸಿ
ನಿರಾಶೆಯಾಗಸದಾಸೆಯ ಕಿಡಿಗಳೊ
ಎಂಬೊಲು ತಾರೆಗೆ ಕಣ್ ಸುಳಿಸಿ
ಮಿನುಗಲು, ಕತ್ತಲ ಕೊಳದಿಂದರಳಿತೊ
ಬೆಳಕಿನ ಹೂವೊಂದೆಂಬವೊಲು,
ತಿಂಗಳು ಮೂಡಿತ್ತು ಬೆಳಕನು ಸುರಿಸಿತು
ಜಗವೇ ಅಚ್ಚರಿಗೊಂಬವೊಲು
ಕತ್ತಲು ಕರಗಿತು ಬೆಳಕಿನೊಳಿದು
ಬೆಳಕೊಂದೇ ಹಬ್ಬಿತು ಬೆಳೆ ಬೆಳೆದು.

ಬೆಳಕಿನ ಹೂವಿನ ಬಂಡನು ಅಶಿಸಿ
ಹೊರಟವೊ ಕತ್ತಲ ದುಂಬಿಗಳು
ತೇಲುವ ಅನ್ಯತದ ಕುಂಭದ ಬಯಕೆಗೆ
ದಾನವರೆಸೆದಾ ಬಾಣಗಳೊ
ಎಂಬೊಲು ಒಂದೊಂದೇ ಬಾವಲಿಗಳು
ಮರದಿಂದಾ ಚಂದ್ರನ ಕಡೆಗೆ
ಹಾರುತ ಹಾರುತ ಕಡೆಗೊಂದಾವು
ತಿಂಗಳ ಬೆಳಕಿನ ಕೃಪೆಯೊಳಗೆ
ಬೆರಗಾದುದು ಮನ ದೃಶ್ಯದ ಪರಿಗೆ
ಅನಿರೀಕ್ಷಿತ ಸಂಕ್ರಾಂತಿಯ ಕೃಪೆಗೆ!

ಅಲೆಗಳು

ಅಹಾ ಕೆರೆಯ ತೆರಿಗಳೇ,
ಮುಗಿಲ ಬಣ್ಣ ಮತ್ತು ಕೊಡುವ
ನನ್ನದಪಿನ ಮರಿಗಳೇ
ಎನು ಓಟ ಎಂಥ ಆಟ
ಕುಲು ಕುಲು ಕುಲು ನಗೆಯಲಿ
ಎನೊ ಮಾತ ನುಡಿವಿರಲ್ಲ
ಸುಳಿಗಾಳಿಯ ಕಿವಿಯಲಿ!

ಸರಸಿ ಪಡೆದ ಮುಗುಳು ನಗೆಯ
ಸುಳಿದಾಡುವ ಮಕ್ಕಳೇ
ಕೆರೆಯ ಮನಸು ದಡಕೆ ನುಡಿವ
ತುಂಬೊಲವಿನ ನುಡಿಗಳೇ
ಬೆಳಗಿನಲ್ಲಿ ಬೈಗಿನಲ್ಲಿ
ಬಾನು ಬಣ್ಣ ಬಳಿಯೆ ಕುಣಿವ
ವಿವಿಧ ನೃತ್ಯಕಾರರೇ
ಆ ದಡದಿಂದೀ ದಡದೆಡೆ
ಉತ್ಸಾಹದಿ ನಡೆವಿರಿ
ಆದರಯ್ಯೆ ಕಲ್ಲು ದಡದ
ಎದೆಗೆ ಬರಿದ ಬಡಿವಿರಿ!
ಇಷ್ಟೆ ನಿಮ್ಮ ನಡೆಯಗುರಿ
ಅರಿಯ ಬಹುದೆ ನಿಮ್ಮ ಪರಿ!

ಆ ರಹಸ್ಯವೇನೆ ಇರಲಿ
ಧನ್ಯರಯ್ಯ ನೀನ್ಗಳು
ಬೆಳುವಿಂಗಳು ಬಂದು ಕುಣಿದು
ನಕ್ಷತ್ರವು ನೋಡಿ ತಣಿದು
ಬೀಸುಗಾಳಿ ಹಾಡಿ ನಲಿದು
ರಸವ ತುಂಬಿದಂಥ ಬಾಳು
ವಿಫಲವಹುದೆ ಕಡೆಯಲಿ!

ಶ್ರೀ ವಿವೇಕಾನಂದರಿಗೆ

ರಾಮಕೃಷ್ಣರು ದಿವ್ಯ ಯೋಗ ಧನುವಿಗೆ ತೊಟ್ಟ
ಬ್ರಹ್ಮಾಸ್ತ್ರ ನೀನು
ವಿಶ್ವದಂತಸ್ಸತ್ವ ಮೂರ್ತಿಗೊಂಡಿಳಿಗಳಿದ
ಕ್ರತು ಶಕ್ತಿ ನೀನು
ಸಂಶಯದ ದುರ್ಗವನು ಸೀಳಿ ಶ್ರದ್ಧೆಯ ಧ್ವಜವ
ನಟ್ಟಿ ವಿಜಿಗೀಷು.

ಪರಮಹಂಸಾಚಲದ ಶಿವಗಂಗೆಯನು ತಂದು
ಜಗಕೆಲ್ಲ ಹರಿಸಿರುವ ಯೋಗ ಪುರುಷ
ಮುಟ್ಟಿದ್ದು ಹೊನ್ನಾಯ್ತು ದಿವ್ಯ ಪರುಷ!

ನಿನ್ನ ವಾಣಿಯು ತಟ್ಟಿ, ಚಿವ್ವೊಡೆದು ಅದರಲ್ಲಿ
ಹುದುಗಿದವರೆದ್ದಿದ್ದು ಹೊರ ಬಂದರು.

ಕ್ರಮಿ ಎಂದು ಮಲಗಿದವರೆದ್ದು ಕುಲಶೈಲದೊಲು
ಮುಗಿಲೆಡೆಗೆ ಮುಡಿ ಎತ್ತಿ ನಿಂತುಕೊಳಲು
ಏಳು ಕಡಲಿನ ತೆರೆಯು ತಾಳವನು ಹಾಕಿದವು
ದಿಕ್ಕುದೆಸೆ ಹಾಡಿದವು ಜಯಗಾಥವ!
ಪೂರ್ವ ಪಶ್ಚಿಮವೆರಡು ಒಂದನೊಂದನ್ನ ಪಿ
ಕಂಡು ಕೊಂಡವು ದಿವ್ಯ ಹೃದಯಾರ್ಥವ!

ನೆಲಕು ಮುಗಿಲಿಗು ಏಕವಾಗಿ ನಿಂತ ಮಹಾಂತ
ನಿನ್ನ ಡಿಯ ಗಂಗೆಯಲಿ ಕರಗಲೀ ಸಾಂತ!

ಕಾವೇರಿ

(ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣದ ಬಳಿ)

ರಂಗನಾಥನ ಯೋಗನಿದ್ರೆಗೆ
ಮಂಗಳದ ದನಿಗೈವಳೆ,
ಎರಡು ತೋಳನು ಚಾಚಿ ಶ್ರೀರಂಗನನು
ತೆಕ್ಕೆಯಲಿ ತಬ್ಬಿದವಳೆ
ಒಂದು ಎರಡಾದರೂ ಕಡೆಗೆ ಒಂದೇ ಎಂಬ
ತತ್ತ್ವವನು ತೋರಿದವಳೆ !
ತೆರೆ ತೆರೆಯ ನೀರ ವೀಣೆಯಲಿ ವರ
ಸಾಮಗಾನವನು ಹಾಡುವವಳೆ !

ಎದ್ದು ಬಿದ್ದಿಹ ರಾಜ್ಯದವಶೇಷವನು ಸುತ್ತಿ
ಸವಿನುಡಿಯ ಜೋಗುಳದಿ ತೂಗಿದವಳೆ
ನೊಂದ ಕಂದಗೆ ತಾಯಿ ಆರೈಕೆ ಗೈವಂತೆ
ತೋರುವವಳೆ

ಬ್ರಹ್ಮಗಿರಿಯಿಂದಿಳಿದು ಬೆಟ್ಟಗಾಡನು ಕಳೆದು
ಬಯಲು ನಾಡನು ನಗಿಸಿ ನಡೆಯುವವಳೆ
ಗದ್ದೆ ಬಯಲಿನ ಕೆಸರ ಹಾಳೆ ಹಾಳೆಗಳಲ್ಲಿ
ಹಸಿರ ಕವನಗಳನ್ನು ಬರೆಯುವವಳೆ
ಕಡಲೆಡೆಗೆ ಕುದಿಗೊಂಡು ನಡೆಯುವವಳೆ
ನಿತ್ಯರಾಗಿಣಿ ನೀನು ; ಹಾಡಿಕೊಂಡೇ ಗುರಿಯ
ಮುಟ್ಟಿದವಳೆ
ಶ್ಯಾಮ ನೀರಧಿಯಲ್ಲಿ ಕರಗಿದವಳೆ !

ಕನ್ನಂಬಾಡಿಯಲ್ಲಿ

ಹತ್ತು ವಿಕೃತ ಹೊನಲು ಬಂದಿಲ್ಲಿ ಸಂಧಿಸಿವೆ
ಸಂಯಮದ ಕಟ್ಟಿಯಲಿ ಶಕ್ತಿ ಸೆರೆಯಾದಂತೆ!
ಭೋರ್ಗವ ಜಲರಾಶಿ ತೂಬಿನಲಿ ನುಗ್ಗುತಿದೆ
'ನೀರು' ಎಂಬೆನೆ ಇದನು? ಕ್ರಾಂತಿಗಳ ಸಂತೆ!
ಕೆಳಗೆ 'ಬೃಂದಾವನ'ದಿ ಕುಣಿ ಕುಣಿವ ಬಣ್ಣಗಳ
ಚಿಲುಮೆ! ವಿಶ್ವವನೆ ಬೆರಗುಗೊಳಿಸುವ ನೋಟಗಳ
ಕೂಟ! ಹೊಗಳಿಕೆಗೆ, ಬಲುಸುಲಭ ಮೆಚ್ಚುಗೆಗೆ, ಇದು
ಪಾತ್ರವಾದಂಕೆ, ತೂಬಿನಲಿ ದೂರಕೆ ಹರಿದು
ಕೆಸರು ಗದ್ದೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಸುರ ಸೃಜಿಸುವ ಮಾಟ-
ದುಸಿರಾಗಿ, ಹೊನ್ನ ತೆನೆಯಾಗಿ ತೂಗುವ ನೋಟ
ಮೆಚ್ಚುಗೆಗೆ ಹೊರತಾಗಿ, ದಿನ ದಿನದ ಸಾಮಾನ್ಯ
ಸಂಗತಿಯೊಳೊಂದಾಗಿ ಹೋಗಿಹುದು! ಸಾಮಾನ್ಯ
ರೂಪದಲಿ ಮೈದೋರ್ವ ಮಹಿಮೆಗಿಲ್ಲದ ಹೊಗಳು
ಕುಣಿವಲ್ಪ ಬಣ್ಣಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲತಿಹುದೇಗಳೂ!

ಜಡೆ

ಲಲನೆಯರ ಬೆನ್ನಿನೆಡೆ
ಹಾವಿನೊಲು ಜೋಲ್ವು ಜಡೆ.
ಕುಳಿದಿಯಂತಿಳಿದು, ಕೊರಳೆಡೆಗೆ ಕವಲೊಡೆದು
ಅತ್ತಿತ್ತ ಹರಿದ ಜಡೆ!
ಚೀಳ್ ಕೊಂಡಿಯಂಥ ಜಡೆ,
ಮೋಟು ಜಡೆ, ಚೋಟು ಜಡೆ,
ಚಿಕ್ಕವರ ಚಿನ್ನ ಜಡೆ!
ಎಣ್ಣೆ ಕಾಣದೆ ಹಿಡೆಲು ಹಿಣೆಲಾಗಿ ಹೆಣೆಡ ಜಡೆ
ಬೆವರಿನಲಿ ಧೂಳಿನಲಿ ನೆನೆದಂಟೆಕೊಂಡಿರುವ
ಗಂಟುಜಡೆ!
ಅಕ್ಕ ತಂಗಿಯ ಮುಡಿಯ
ಹಿಡಿದು ನಾನೆಳೆದಂಥ
ಮಲ್ಲಿಗೆಯ ಕಂಪು ಜಡೆ
ಕೇದಗೆಯ ಹೆಣೆಡ ಜಡೆ.
ಮಾತೃಮನುತಾವೃಕ್ಷ ಬಿಟ್ಟು ಬೀಳಲಿನಂತೆ
ಹರಡಿರುವ ತಾಯ ಜಡೆ!
“ಕುರುಕುಲ ಜೀವಾಕರ್ಷಣ ಪರಿಣತ”-ಆ
ಪಾಂಚಾಲಿಯ ಜಡೆ!
ಸೀತೆಯ ಕಣ್ಣೆರೊಳು ಮಿಂದ ಜಡೆ
ಓ ಓ ಈ ಜಡೆಗೆಲ್ಲಿ ಕಡೆ!

*

*

ಸಂಜೆಯಲಿ ಹಗಲು ಕೆದರುವ ಕತ್ತಲೆಯು
 ಕಾಳ ಜಡೆ
 ಬೆಳಗಿನಲಿ ಇರುಳು ಬಿಚ್ಚುವ ಬೆಳ್ಳನೆಯ
 ಬೆಳಕು ಜಡೆ
 ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಮುಗಿಲಲ್ಲಿ ತೇಲುತ್ತ ಬರುವಂಥ
 ಬೆಳ್ಳಕೈಗಳ ಜಡೆ
 ಕೊಂಚಿಗಳ ಜಡೆ
 ಮರ ಮರದಿ ಬಳಕುತಿಹ ಹೂಬಿಟ್ಟ ಬಳ್ಳಿ ಜಡೆ!
 ಕಾಡು ಬಯಲಿನ ಹಸುರು ಹಸರದಲಿ ಹರಿ ಹರಿದು
 ಮುನ್ನಡೆವ ಹೊಳೆಯ ಜಡೆ!
 ಶ್ರೇಣಿ ಶ್ರೇಣಿಗಳಾಗಿ ಹರಿದಿರುವ ಗರಿಯ ಜಡೆ!
 ಗರಿ ಶಿವನ ಶಿರದಿಂದ ಹಬ್ಬಿ ಹಸರಿಸಿ ನಿಂದ
 ಕಾನನದ ಹಸುರು ಜಡೆ
 ನಕ್ಷತ್ರಗಳ ಮುಡಿದ ನಟ್ಟಿರುಳ ನಭದ ಜಡೆ!
 ಮುಂಗಾರು ಮೋಡಗಳು ದಿಕ್ಕುದಿಕ್ಕಿಗೆ ಬಿಚ್ಚಿ
 ಹರಡಿರುವ ಮಳೆಯ ಜಡೆ!
 ಚಂದ್ರ ಚೂಡನ
 ವೈಷ್ಣವ ಕೇಶನ
 ವಿಶ್ವವನಿ ವ್ಯಾಪಿಸುತ ತುಂಬಿರುವ ಜಡೆ!
 ಗಾನಗಳ ಕಾವ್ಯಗಳ ಶಿಲ್ಪಗಳ ಕಲೆಯ ಜಡೆ
 ಎಲ್ಲವೂ ರಮ್ಯವೆಲ್ಲ!
 ಜಡೆಯಾಚೆ ತಿರುಗಿಸಿದ ತಾಯ ಮುಖ ನಾತ್ರ ಇಂದಿಗೂ
 ಕಾಣದಲ್ಲ!

ಆಹ್ವಾನ

ಇಳಿದು ಬಾ ಓ ಬೆಳಕೆ
ನನ್ನ ಎದೆಗೆ
ಎದೆಯ ಕತ್ತಲನೆಲ್ಲ
ತೊಳೆಯ ಬಲ್ಲದೆ ಹೇಳು
ಮರ್ತ್ಯ ದೀವಳಿಗೆ?—

ಎಲ್ಲ ಬೆಳಕಿನ ಮೂಲ—
ವಾಗಿ ಬೆಳಗುವ ಬೆಳಕೆ
ತ್ರೈಲೋಕ್ಯ ಯಾತ್ರೆಯಲಿ
ನಿನ್ನಡಿಯ ಗುರುತುಗಳೆ
ನಕ್ಷತ್ರವಾಗಿರಲು ಮುನ್ನಡೆದ ಬೆಳಕೇ—
ಜಡತೆಯಲಿ ಜೈತನ್ಯವಂ
ಜೋದಿಸಿದ ಚಿಂಬೆಳಕೆ,
ವಿಶ್ವಸ್ತುರ್ತಿಯ ರಸದ ಚಿಲುಮೆಯಾಗಿಹ ಬೆಳಕೆ,
ಅರಳಿಬಾ ಓ ಬೆಳಕೆ
ನನ್ನ ಒಳಗೆ!

ದಿನ ದಿನವು ತಾಯೆದೆಯ
ಮೃದು ಮಧುರ ಪ್ರೇಮದಿಂ—
ದುಡ್ಡುವಿಸಿ ನಸು ನಗುವೆ
ಹಸುಗೂಸುಗಣ್ಣಳಲಿ
ಮಿನುಗುತಿಹ ಮುದ್ದು ಬೆಳಕೇ,

ಒಲಿದೆದೆಯ ಸವಿಯೊಲೈ-
ಗಳಲಿ ನಗೆಯಾಗಿ ಮೇಣ್
ಕಂಬನಿಯಾಗಿ ಬಿಂಬಿಸುವ
ಅನಿರ್ವಚನೀಯ ಬೆಳಕೇ
ವಿಶ್ವಕಲೆಯದ್ಭುತದ
ಕುಂಚಿಕೆಯ ವರ್ಣಕ್ಕೆ
ಪರಮ ನಿಧಿಯಾಗಿರುವ ಸ್ವರ್ಣಬೆಳಕೇ,
ಜೀವ ಜೀವಾಳದಲಿ
ಬಾಳಿನೊಳ್ಳನೆ ಬಗೆದು
ಉದ್ಧಾರ ಯೋಗದಲಿ ತೊಡಗಿರುವ ಬೆಳಕೇ,
ಮೂಡಿ ಬಾ ಓ ಬೆಳಕೆ
ನನ್ನ ಒಳಗೆ,
ಎದೆಯ ಕತ್ತಲನೆಲ್ಲ
ತೊಳೆಯ ಬಲ್ಲದೆ ಹೇಳು
ಮರ್ತ್ಯ ದೀವಳಿಗೆ?

ಕಾವ್ಯಕೆ ನಮನ

ಆ ಕನಸಿನ ಮೂರ್ತಿ

ನನಸಿನೊಳೂ ತಾನಾಯಿತು ಸ್ಫೂರ್ತಿ!

ಆ ಅಮೃತದ ಬಿಂದು

ಈ ಮೊಗ್ಗಿನ ಕಣ್ಣಳ ತೊಳೆದರಳಿಸಿತೆಂದು!

ಆ ಮಂದಾರದ ಗಂಧ

ಈ ಮರ್ತ್ಯದ ಹೂಗಳಿಯಿತು ತುಂಬಿ ಸುಗಂಧ!

ಆನಂದದ ಸಿಂಧು

ಬಂದಿಳಿದಾಯಿತು ಸೌಂದರ್ಯದ ಬಿಂದು!

ಮನ ಗೋಡೆಯ ಸುತ್ತು

ಒಡೆಯುತ ಹ.ಡಿಯಾಗುತ ಬಿತ್ತು!

ನಾ ಬಯಲಲಿ ನಿಂದೆ

ಹಿರಿಯರ ಎದೆವಾಗಿಲ ಬಳಿ ಬಂದೆ!

ನನ್ನವರಾದರು ಎಲ್ಲ

ಇದು ಬಲು ಅಚ್ಚರಿಗೊಳಿಸುವುದಲ್ಲ!

ಜಗದೊಲವಿನ ನಂಟೆತನ

ಲಭಿಸಿತು, ಅದಕಾಗಿಯೆ ಕಾವ್ಯಕೆ ನಮನೆ!

ವೊದಲ ಚರಣಗಳು

-ಆಕಾರಾದಿ-

ಆದೊಬಂದ ಇವನೊಂದು ಕಿರಿಯ ಬಿರುಗಳಿ	೩೭
ಅವಳ ಸಿರಿಮುಡಿಯಿಂದ ಕೆಳಗೆ ಉರುಳಿತು ಹೂವು	೫೦
ಅಹಾ ಕೆರೆಯ ತೆರೆಗಳೇ	೫೫
ಆ ಕನಸಿನಮೂರ್ತಿ	೬೪
ಇದು ಜೀವನದ ಸಂಗಮ	೫೨
ಇಳಿದುಬಾ ಓ ಬೆಳಕೆ	೬೨
ಈ ಮನೆಯ ನೆಲದಲ್ಲಿ ಪುಟಿದು ಚಿಮ್ಮುತ್ತಲಿರುವ	೨೯
ಒಂದು ಸುಂದರ ಹೂವನರಳಿಸಿದ ಲತೆಯಂತೆ	೩೬
ಓ ಎಚ್ಚರು ಎಚ್ಚರು	೨೩
ಓಹೋ ಬಂದರು	೧೧
ಅಂದು ನೀನೊಬ್ಬಳೆಯೆ ಅತಿವ್ರಾತನದಲಿ ಬಂದೆ	೨೨
ಕಡಲಕಾಂಬಾಸೆ ಕಡಲುವರಿದಿತ್ತು ನನ್ನ ಮನಸಿನೊಳಗೆ	೪೧
ಕಣ್ಣಂಚೊಳು ಮಿಂಚುವ	೨೦
ಕಾಣದ ಕಡಲಿಗೆ ಹಂಬಲಿಸಿದೆ ಮನ	೩೯
ಕಿಟಕಿಬಾಗಿಲ ಮುಚ್ಚಿ ಒಳಗೆ ನಿದ್ರಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ	೨೭
ಕುಳಿರಗಳಿಗೆ ಮರದ ತರಗಲೆಗಳುದುರಿದವು	೧೩
ಕಂಡೆನಾನು, ಬೆಂತರನೊಲು ನಿಂತ ತಂತಿಕಂಬದಿ	೩೧
ಕ್ರಿಸ್ಮಸ್ಸು ಬಂದಿಹುದು	೪೬
ಜಿರ್ರನೆಯೆ ಜೀರುಂಡೆ ಚೀರಿವೆ	೧೫
ತರಗಲೆಕಸಕಡ್ಡಿ ಯನೊಗ್ಗೂ ಡಿಸಿ	೯
ನನ್ನ ಎದೆಯೆಬಳಿ ಉಸಿರನಾಡುತ್ತಿಹ ನನ್ನ ಕಿರಿಯಕಂದ	೨೫
ನನ್ನೆದೆಗೆ ಎದೆಯಿಟ್ಟು ಮಲಗದ್ದನವನ್ನಿಲ್ಲಿ	೪೯

ನಾಲ್ಕುಚಣ ನಸುಮುನಿಸು	೧೮
ನೋಡು ಇದೊ ಇಲ್ಲರಳಿ ನಗುತಿದೆ	೧
ನೋಡಿದೆಂತಹ ಬೆಳಕು ಬಾನು ತನ್ನೆ ದೆತೆರೆಮು	೪
ನೆರೆಮನೆಯ ಬಾನುಲಿಯ ಎದೆಯಿಂದ ವೀಣೆದನಿ	೪೪
ಬಯಸದಿದ್ದ ಬಯಕೆಯೊಂದು	೧೬
ಬಿರುಬಿಸಿಲ ಬೇಗೆಯಲಿ ಸೊರಗಿ ಸೊಪ್ಪಾಗಿರುವ	೧೦
ಬೆಟ್ಟಬಂಡೆಯಮೇಲೆ ಕಲ್ಲೆ ಮರವಾದಂತೆ	೮೪
ಮನೆಯ ಬಾಗಿಲ ದೊರಗೆ ಸುಡುವ ಬೇಸಗೆ ಬಿಸಿಲು	೪೭
ಮಬ್ಬು ಮಬ್ಬಾಗಿರುವ ತಿಂಗುದೋಂಟದ ಹಸುರು ಶಯ್ಯೆಯಲ್ಲಿ	೧೯
ಮೂಡಿಬಹ ನೇಸರಿನ ಜೊತೆಗೊಂದು ಹೊಸಚಿಂತೆ	೩೪
ಯಾವ ಕೈಯನೊಸೇರಿ ಕಸವಗುಡಿಸಿದ ಮೇಲೆ	೪೫
ಯಾರೂ ತುಳಿಯದ ಹಾದಿಯ ಬದಿಯಲಿ	೩
ಯಾವನದ ತೇರಿನೊಲು ನೀ ತೇಲಿಬಂದೆ	೫೧
ರಾಮಕೃಷ್ಣರು ದಿವ್ಯ ಯೋಗಧನುವಿಗೆ ತೊಟ್ಟ	೫೭
ರಂಗನಾಥನ ಯೋಗನಿದ್ದೆಗೆ	೫೮
ಲಲನೆಯರ ಬೆನ್ನಿನೆಡೆ	೬೦
ವ್ಯೋಮಕೇಶನಿಂದ ಗಂಗೆ	೫
ಸಾಗಿಯೇ ಸಾಗುತಿವೆ, ಸಾಗಿಯೇ ಸಾಗುತಿವೆ	೩೦
ಹಗಲ ಬೆಳಕಿನಗಡಿಗೆ-	೪೧
ಹಗಲಿನ ಹಬ್ಬದ ಜಾತ್ರೆಯು ಮುಗಿಯಿತು	೫೩
ಹರಿದಾಡುವನು ಇವನು ಮನೆತುಂಬ	೩೩
ಹತ್ತು ದಿಕ್ಕಿನ ಹೊನಲು ಬಂದಿಲ್ಲಿ ಸಂಧಿಸಿವೆ	೫೯

ಶ್ರೀ. ಶಿವರುದ್ರಪ್ರವರ ಕವನಗಳ
ಮೂಲದಲ್ಲಿ ರಸಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ರಚಿಸುವ
ಸತತ ಪ್ರೇರಣೆಯಿದೆ. ಈ ಸಂಗ್ರಹದ ಕವನ
ಗಳಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸನ್ನು ತನ್ನ ಚಿಂದದಿಂದ
ತಡೆಗಟ್ಟುವ ಸಾಲುಗಳನ್ನೇ ರಚಿಸುತ್ತಾ ಆ
ಪ್ರೇರಣೆ ಲಾಸ್ಯವಾಡುತ್ತಿದೆ.

ಪು.ತಿ.ನ. ಅವರ

ಮುನ್ನುಡಿಯಿಂದ.

